

KUNGL.
VETENSKAPS-
AKADEMIEN

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

Årsberättelse 2025

The Royal Swedish Academy of Sciences' annual report, including a presentation in English of the Academy's activities in 2025 by Hans Ellegren, Secretary General 2022–2025.

Kungl. Vetenskapsakademien

KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN grundades 1739 och är en oberoende organisation som har som övergripande mål att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Ämnesmässigt omfattar Vetenskapsakademien såväl matematik, naturvetenskap och teknik som samhällsvetenskaper och humaniora, och strävar efter att öka utbytet mellan olika discipliner. Akademiens verksamhet är i huvudsak inriktad mot:

- ★ att föra vetenskapens talan i samhället och påverka forskningspolitiken
- ★ att förmedla vetenskapligt underlag för samhällsdebatt och beslutsfattande
- ★ att belöna framstående forskningsinsatser
- ★ att vara en mötesplats för vetenskap, både över och inom ämnesgränser
- ★ att säkra återväxten av unga forskare
- ★ att stimulera intresset för matematik och naturvetenskap i skolan
- ★ att förmedla vetenskap till allmänheten
- ★ att förmedla internationella vetenskapliga kontakter
- ★ att vårda det vetenskapliga kulturarvet

AKADEMIEN har cirka 480 svenska och 175 utländska ledamöter som är verksamma inom klasser och kommittéer. De tar bland annat initiativ till utredningar, remissvar, konferenser och seminarier. Sju gånger om året har Akademien allmän sammankomst, och i anslutning till dessa hålls öppna populärvetenskapliga föreläsningar. De finns även att se på Akademiens webbplats och Youtube-kanal.

INOM AKADEMIENS institut och program erbjuds unika forskningsmiljöer inom ekologisk ekonomi och hållbar utveckling, evolutionsbiologi, vetenskapshistoria och matematik. Akademien delar årligen ut många priser och belöningar. Mest kända är Nobelpriset i fysik och kemi samt Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne (Ekonomipriset). Andra stora priser är Crafoordpriset, Sjöbergpriset, Göran Gustafssonpriset och Rolf Schockpriset. Vetenskapsakademien är en av de drivande akademierna bakom karriärprogrammet Wallenberg Academy Fellows, som erbjuder långsiktigt stöd till de mest lovande unga forskarna. Förutom en omfattande stipendieverksamhet är Akademien också engagerad i tillsättningen av forskartjänster inom flera program finansierade av externa stiftelser.

Genom sina fasta kommittéer verkar Akademien för en hållbar samhällsutveckling på vetenskaplig grund inom bland annat miljö- och energiområdet. Kommittéerna behandlar även forskningspolitik, internationella kontakter, hälsa, mänskliga rättigheter och utbildningsfrågor. Akademien delar också ut Ingvar Lindqvistpriset för att uppmärksamma lärare som stimulerar elevernas intresse och lärande inom matematik och naturvetenskap.

Innehåll

ÅRET SOM GÅTT	6
THE YEAR IN REVIEW	10
PRISER OCH BELÖNINGAR 2025	
Nobelpriset i fysik	14
Nobelpriset i kemi	15
Ekonomipriset	15
Crafoordpriset	16
Sjöbergpriset	16
Övriga priser och belöningar	17
LEDAMÖTER	
Invalda ledamöter 2025	20
In memoriam	27
Akademistyrelsen 2025	29
VERKSAMHETER I KORTHET	
Kommunikationsverksamhet	32
Programverksamhet	34
Vetenskap och samhälle	38
Forskningspolitiska frågor	38
Hälsofrågor	38
Internationella frågor	38
Miljö- och energifrågor	38
Mänskliga rättigheter	38
Utbildningsfrågor	38
Nationalkommittéer	39
Remisser	39
Institut och program	40
Institut	40
Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi	40
Bergianska stiftelsen	40
Centrum för vetenskapshistoria	40
Institut Mittag-Leffler	40
Program	41
Anthropocene Laboratory	41
Global Economic Dynamics and the Biosphere	41
Vetenskapliga tidskrifter	42
EKONOMISK INFORMATION	
Större finansiärer av Vetenskapsakademiens verksamhet 2025	45
Årsredovisning 2025	46
Revisionsberättelse	58

Documenta No 99
Kungl. Vetenskapsakademien ©2025

Redaktion: Sara Rylander
Grafisk form och produktion:
Christina Porath, ©Fräulein Design
Översättning: Clare Barnes
Tryck: Åtta45, Järfälla 2026
ISBN: 978-91-7190-215-3

Omslagsbild:
Vetenskapsakademien grundades den 2 juni
1739, men det var först två år senare som det
blev en kunglig akademi sedan Fredrik I godkände
Akademiens grundregler. Carl Linnaeus (senare
von Linné) var en av grundarna och här syns han
i foajén till Akademiens kanslibyggnad, lämpligt
nog omgiven av blomsterprakt.

FOTO: FREDRIK ALL

FOTO:
LARS FALCK

Kungl. Vetenskapsakademiens uppdrag är att främja vetenskaperna och vara en vetenskapens röst i samhället. Som Sveriges främsta expertpanel inom ett brett spektrum av vetenskaper, och som oberoende företrädare för vetenskaperna, har vi hög trovärdighet och gott anseende. Vi bidrar med faktaunderlag för samhällsdebatt och beslutsfattande, granskar och lämnar förslag till forskningspolitiken, belönar viktiga forskningsinsatser och erbjuder mötesplatser för forskare. Dessutom arbetar vi för att säkra återväxten av forskare, stimulerar intresset för naturvetenskap i skolan, engagerar oss i den högre utbildningen, deltar i det internationella samarbetet mellan vetenskapsakademier och andra forskningsorganisationer, och vårdar det vetenskapliga kulturarvet.

ÅRET SOM GÅTT 2025

Hans Ellegren,
Kungl. Vetenskapsakademiens
ständige sekreterare 2022–2025.

FOTO: MARKUS MARCETIC

Att vara en oberoende organisation som står fri från statsmakter, myndigheter, företag och andra organisationer är en central komponent i Akademiens arbete. Vi har ett flerhundraårigt arv att förvalta, och det sker med den yttersta av omsorger. Samtidigt behöver vi vara en modern organisation som verkar i en samtid och efter de förutsättningar som just nu råder.

En tillbakablick på verksamheten under 2025 ger prov på många olika aktiviteter och händelser. Serien *Vetenskapen säger* har kommit att bli något av ett flaggskepp i Akademiens ambition att förmedla kunskap till det omgivande samhället, i det här fallet med gymnasieelever som primär målgrupp. Under 2025 utkom två nummer: *Vetenskapen säger om vetenskap* och *Vetenskapen säger om Antropocen*. Det är ett imponerande arbete av många ledamöter som ligger bakom dessa kunskapsammansättningar.

I Akademiens strävan att vara fylld av liv har evenemangsverksamheten ökat betydligt. Närmast innan pandemin och ombyggnationen av Beijersalen hölls ett 20-tal evenemang per år. 2023 var det 30, 2024 44, och nu senast under 2025 54. Det är en glädjande utveckling. Det är framför allt de längre aktiviteterna som workshops och konferenser som har ökat. Akademien avsätter medel för att möjliggöra för ledamöter att ordna konferenser i våra lokaler. Akademiens fasta kommittéer är också flitiga att ordna aktiviteter inom sina respektive ansvarsområden. De fasta kommittéerna, det vill säga kommittéerna för forskningspolitiska frågor, hälsofrågor, internationella frågor, miljö och energi, samt utbildning, utgör tillsammans med klasserna centrala strukturer för vår löpande verksamhet. I samarbete med Ragnar Söderbergs stiftelse har från och med 2025 gjorts möjligt för yngre forskare som stöds av stiftelsen att anordna internationella konferenser i Akademiens lokaler.

Under året valdes Ellen Moons till ny ständig sekreterare och Sven Lidin till ny preses. Emily Boyd utsågs till ny föreståndare för Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi.

FOTO MOONS OCH LIDIN: PATRIK LUNDIN
BOYD: AGNETA SUNDIN

Både hälsokommittén och den forskningspolitiska kommittén ordnade seminarier i Almedalen 2025 och därmed var Akademien tillbaka vid denna viktiga samhällsarena efter ett antal års frånvaro. De ämnen som berördes var *Öppenhet med förhinder – forskningen och det globala säkerhetsläget* samt *Forskning + vård = sant?* Akademien ordnar numera ett årligt Akademi-symposium kring ett övergripande tema som hålls i anslutning till högtidsdagen. Under 2025 var ämnet lärosätenas byråkratisering och det har också stått i fokus för flera debattinlägg från Akademien. Lärosätenas associationsform har varit en annan central fråga där Akademien varit flitig i debatten. Hur landets lärosäten styrs knyter an till den akademiska friheten och det har blivit ett högaktuellt ämne, på förekommen anledning får man väl tyvärr säga – hoten mot friheten ökar. Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter tog fram ett värdefullt dokument som definierar den akademiska friheten. I debattinlägg och vid möten har många ledamöter varit aktiva i att stå upp för denna helt essentiella komponent av forskning och utbildning, ja

för en fungerande demokrati. När jag talade i samband med riksmötets öppnande var det just på temat om hur politisk styrning kan utgöra ett hot mot den akademiska friheten. Den forskningspolitiska kommittén gjorde en viktig insats med Akademiens inspel till regeringen inför propositionen, och i flera avseenden fick de gehör för propåerna om satsning på excellens och fördelning av forskningsmedel i konkurrens.

Det så viktiga arbetet med Nobelprisen hör inte till kategorin förändringar eller nyheter, och det av goda skäl: Nobelkommittéernas ytterst stringenta hantering av inkomna nomineringar och kansliets väloljade maskineri för tillkännagivanden och presskonferenser fungerar alldeles utmärkt som de är. Arbetet med Crafoordpriset har konsoliderats genom revidering av reglerna för Anna-Greta och Holger Crafoords fond. Priset i polyartrit permanentas med utdelning vart fjärde år. Mandatperioder för ledamöter i pris-kommittéerna har reglerats och ledamöterna utses nu av akademistyrelsen, på förslag av berörda klasser.

Crafoordnämndens arbete har uppdaterats genom att den nu primärt utgör ett forum för dialog mellan ledningarna för Akademien och Crafoordska stiftelsen i samarbetet kring Crafoordpriset. Akademien slöt 2024 ett nytt avtal med Stockholm Water Foundation om formerna för utseende av mottagare av Stockholm Water Prize. De nya rutinerna, som tillämpades för första gången 2025, innebär att Akademien har tagit över prisarbetet, inklusive beredning, utvärdering och beslut.

Få saker är så stimulerande för de ledamöter som är engagerade i Akademiens verksamhet som arbetet kring Ingvar Lindqvistpriset, ”lärarpriset”. De här priserna går till skollärare verksamma runt om i landet inom ämnena matematik, fysik, kemi, biologi, naturkunskap eller NO. Den övergripande prismotiveringen är att lärarna belönas för sin entusiasm och för att de genom sitt engagemang och utvecklingsarbete bidragit till att elevernas intresse för och kunskap inom matematik och naturvetenskap har ökat. Akademien har nu startat ett nätverk för tidigare pristagare och det har fallit mycket väl ut. Lärarpriset och nätverket finansieras av Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond.

Genom ett mångårigt samarbete med Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse bistår Akademien med utvärderingar av sökanden för *Wallenberg Academy Fellows*-anslag och till några andra Wallenbergprogram.

Wallenberg Fellows-programmet är en av de viktigaste forskningsstödningarna i Sverige under de senaste decennierna och Akademien fortsätter att högt prioritera vårt bidrag till programmet. Akademien ansvarar för ett ambitiöst mentorsprogram för Fellows.

I Bergianska trädgården har flera förändringar skett under senare år. I början av 2025 slöt Akademien ett avtal om en verksamhetsövergång med universitetet som innebär att den trädgårdspersonal som Akademien haft i Edvard Andersons växthus tas över och anställs av universitetet. På så sätt samlas de personalgrupper i trädgården som tidigare haft två olika arbetsgivare under en och samma hatt.

Akademistyrelsen har under de senaste åren ägnat tid åt att fördjupa sig i budgetfrågor och den ekonomiska förvaltningen. Tillsammans med vår placeringskommitté har den utvecklat modeller för ett långsiktigt hållbart uttag från avkastningen av våra medel, utan att äventyra den framtida värdeökningen. Målet är 3 procents realavkastning, mätt som ett genomsnitt över fem år. Med aktiemarknadens positiva utveckling under en rad av år har detta mål med råge kunnat mötas och portföljen har således sett en betydande värdestegring under en längre tid. Den genomsnittliga avkastningen under en 10-årsperiod har varit cirka 10 procent, vilket placerar Akademien i topp bland jämförbara aktörer.

Renoveringen av Vinkelvillan blev klar under 2025. Här finns både mötesrum och kontorsplatser.

FOTO: EVA NEVELIUS

Akademistyrelsen har inlett en rutin med besök vid våra institut och program för att hålla sig informerad och uppdaterad om den vetenskapliga verksamheten; styrelsen beslutar numera också om institutens budgetar och följer upp dessa. Med inspiration från den kollegiala kultur som många av ledamöterna kommer från, och vurmar för, har över lag en ambition varit att förankra och ta fler beslut genom styrelsen.

Akademistyrelsens kanske allra viktigaste arbete under senare år inleddes 2023 med en översyn av de anknutna stiftelserna. Tack vare mycket god avkastning under en följd av år har betydande medel ackumulerats i stiftelserna, vilket innebär att utdelningarna kan – och behöver – öka. Akademistyrelsen har beslutat om ett paket av åtgärder för att det skall kunna ske. Från och med 2025 annonseras alla stipendier och forskningsanslag brett genom utskick till forskningsuniversiteten, och beloppen som kan delas ut har höjts markant. Numera kan även andra än ledamöter nominera till de nationella priserna. Nya priser har inrättats, till exempel det Nagelska priset om en miljon kronor vardera till två yngre forskare inom kemi eller fysik, och Akademiens naturvårdspris där en ansenlig prissumma blivit möjlig genom att avkastningen från flera likartade stiftelser utnyttjas. Under 2025 delades cirka 50 miljoner kronor ut i stipendiemedel, nära nog en fördubbling mot året innan.

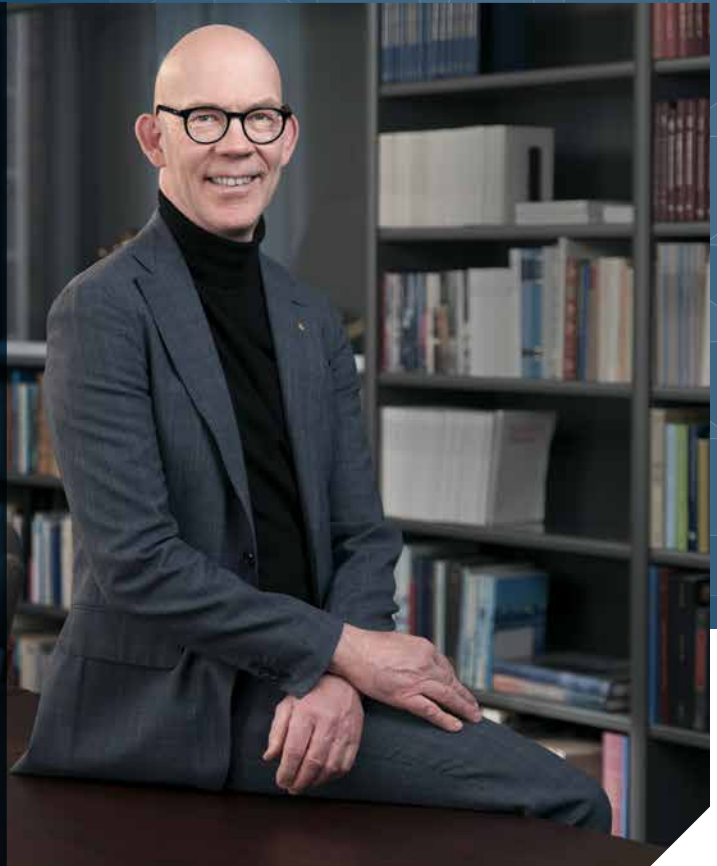
Den genomgripande renoveringen av Vinkelvillan på Akademiens fastighet i Frescati kunde slutföras i tid och enligt budget. Huset har genomgått en lika välbehövlig modernisering som smakfull renovering. Det här skapar expansionsmöjligheter för nya verksamheter inom Akademien och de nya lokalerna kommer också kunna fungera som ett fint komplement till Beijersalen och andra möteslokaler i huvudfastigheten. Det finns även kontorsplatser för personal.

Det är ofrånkomligt att den geopolitiska utvecklingen föranleder reaktioner från Akademien. Som en uppföljning av vårt tidigare stöd för att möjliggöra för ukrainska forskare att komma till Sverige så ordnades under 2025 *Sweden-Ukraine Conference: Theoretical and Computational Physics*. Akademien beslöt under året också att gå in som medfinansierare av verksamheten inom *Scholars at Risk – Sverige*, med särskilt fokus på utsatta forskare i Gaza.

Hans Ellegren,
ständig sekreterare 2022–2025

THE YEAR IN REVIEW 2025

Our status as an independent organisation, free from national government, public authorities, corporations and other organisations, is a vital component in the Academy's work. We have a centuries-old heritage to care for and protect, and we do so with the utmost care. At the same time, we need to be a modern organisation that can operate in a contemporary context and in line with the prevailing circumstances.

Hans Ellegren, Secretary General, the Royal Swedish Academy of Sciences 2022–2025.

PHOTO: MARKUS MARCETIC

The overall objective of the Royal Swedish Academy of Sciences is to promote the sciences and strengthen their influence in society. As Sweden's leading panel of experts in a wide range of disciplines, and as an independent representative of the sciences, the Academy enjoys a high level of credibility and a good reputation. We provide evidence for use in public debates and decision-making, we review and make proposals for research policy, and we reward important research efforts and offer meeting places for researchers. In addition, we work to secure new generations of researchers, encourage interest in science in schools and are active in higher education. We participate in the international cooperation between academies of science and other research academies, and maintain our scientific heritage.

A look back at our operations over 2025 reveals a wide range of activities and events. Our series, *Vetenskapen säger* (Science Says) has become something of a flagship for the Academy's efforts to disseminate knowledge to the wider community, here with upper-secondary school pupils as the primary audience. Two issues were published in 2025: *Vetenskapen säger om vetenskap*

(*Science Says about Science*) and *Vetenskapen säger om Antropocen* (*Science Says about the Anthropocene*). The impressive work of many Academy members has provided the foundation of these knowledge summaries.

As part of the Academy's efforts to be offer a vibrant meeting place, we have significantly expanded our programme of events. In the period prior to the pandemic and the refurbishment of the Beijer Hall, around twenty events were held each year. In 2023 there were thirty, in 2024 forty-four, and most recently, in 2025, fifty-four. This is a promising development. The increase is primarily due to longer events, such as workshops and conferences. The Academy allocates funds to allow members to organise conferences on our premises. Our permanent committees are also busily organising activities in their areas of responsibility. These committees, the Research Policy Committee, Health Committee, International Committee, Environment and Energy Committee, and the Education Committee, along with the classes, are vital structures in our operations. Our collaboration with the Ragnar Söderberg Foundation means that from 2025 onwards, young researchers who are funded by

During the year, Ellen Moons was elected as the new Secretary General and Sven Lidin as the new President of the Academy. Emily Boyd was appointed as the new Director of the Beijer Institute of Ecological Economics.

PHOTO MOONS AND LIDIN: PATRIK LUNDIN,
PHOTO BOYD: AGNETA SUNDIN

the foundation will be able to organise international conferences on the Academy's premises.

Both the Health Committee and the Research Policy Committee held seminars at the Almedalen Political Week in 2025, marking the Academy's return to this important public forum after several years of absence. The subjects under discussion were *Öppenhet med förhinder – forskningen och det globala säkerhetsläget* (Openness with obstacles – research and the global security situation) and *Forskning + vård = sant?* (Research + healthcare = true love?)

The Academy now organises an annual themed symposium in conjunction with the annual meeting. In 2025, the topic was the bureaucratisation of higher education institutions, which has also been the topic of debate articles from the Academy. Higher education institutions' forms of association is another key issue in which the Academy has been actively involved. How Sweden's higher education institutions are governed is linked to academic freedom, which has become a highly topical issue – for all the wrong reasons, unfortunately – as threats to that freedom

are on the rise. The Human Rights Committee of Sweden's Scientific and Literary Academies has produced a valuable document that defines academic freedom. In debate articles and at meetings, many members of the Academy have actively championed this essential component of research and education – indeed, of a functioning democracy. When I spoke at the opening of the Riksdag, my remarks focused specifically on how political interference can pose a threat to academic freedom. The Research Policy Committee had important input in the Academy's submission to the government ahead of the bill, with several aspects of its proposals for investment in excellence and the competitive allocation of research funding being taken on board.

Our vital work with the Nobel Prizes does not belong in the category of change, or that of news, and for good reason: the Nobel committees' stringent management of the submitted nominations and the secretariat's well-oiled machinery for announcements and press conferences work excellently just as they are. Work relating to the Crafoord Prize has been consolidated through a revision of the rules governing

the Anna-Greta and Holger Crafoord Fund. The prize for polyarthritis has been made permanent and will be awarded every four years. The terms of office for members of the prize committees have been regulated; members are now appointed by the Academy Board on the recommendation of the relevant classes. The role of the Crafoord Committee has been updated and it is now primarily a forum for dialogue between the management of the Academy and the Crafoord Foundation in their collaboration on the Crafoord Prize. In 2024, the Academy concluded a new agreement with the Stockholm Water Foundation on procedures for selecting recipients of the Stockholm Water Prize. These were implemented for the first time in 2025 and entail that the Academy has taken over work on the prize, including its preparatory processes, evaluation and decision-making.

Few things are as inspiring for the members involved in the Academy's activities as the work around the Ingvar Lindqvist Prize, the "teacher prize". These awards go to schoolteachers in Sweden who work with the subjects of mathematics, physics, chemistry, biology, or science studies. The overarching prize citation is that the teachers are rewarded for their enthusiasm and for contributing, through their commitment and development work, to increasing their students' interest and knowledge in mathematics and the natural sciences. The Academy has started a teacher network for the laureates, which has been a success. The teacher award

and network are funded by the Marcus and Amalia Wallenberg Foundation.

Through our long-standing collaboration with the Knut and Alice Wallenberg Foundation, the Academy helps evaluate applicants to Wallenberg Academy Fellows and other Wallenberg programmes. The Wallenberg Fellows programme is one of the most important research initiatives in Sweden in recent decades, and we continue to greatly prioritise our contributions to the programme. The Academy is responsible for an ambitious mentoring programme for the Fellows.

The Bergius Botanic Garden has seen numerous changes at in recent years. In early 2025, the Academy signed an agreement with the university regarding the transfer of operations, under which the horticultural staff that the Academy employed at Edvard Anderson's greenhouse were employed by the university. This allowed the staff groups at the garden, who previously worked for two different employers, to be brought together under one umbrella.

Over the past few years, the Academy Board has spent time on the in-depth examination of budget matters and financial management. Along with our investment committee, it has developed models for withdrawals from returns on our own funds that are sustainable in the long term, but which do not jeopardise future increases in value. The target is real returns of 3%,

The renovation of Vinkelvillan was completed in 2025. The building now offers both meeting rooms and office workspaces.

PHOTO: EVA NEVELIUS

measured as a five-year average. With the positive trend on the stock market lasting a number of years, this objective has been more than met, so the portfolio has seen a significant increase in value over a longer period. The average return over a 10-year period has been around 10%, putting the Academy at the top among comparable actors.

The Academy Board has begun making routine visits to our institutions and programmes, with the aim of staying informed and updated on scientific activities; the Board now also decides on and follows up institutional budgets. Drawing inspiration from the collegial culture that many of its members come from, and are passionate about, the general aim has been to build consensus and take more decisions through the Board.

Perhaps the most important task of recent years for the Academy Board began in 2023, with a review of the associated foundations. Thanks to excellent returns over a number of years, significant funds have accumulated in these foundations, so that dividends can – and need to – increase. The Academy Board has decided on a package of measures to make this possible. From 2025, all scholarships and research grants will be widely advertised through mailings to research universities, and the amounts that can be distributed have been significantly increased. People other than members can now nominate candidates for the national awards. New prizes have been established, such as the Nagel Prize, with one

million kronor awarded to each of two young researchers in chemistry or physics, and the Academy's Nature Conservation Prize, for which a considerable prize sum has been made possible by utilising the returns from several similar foundations. Around 50 million kronor was awarded in grant funding in 2025, almost double the amount from the previous year.

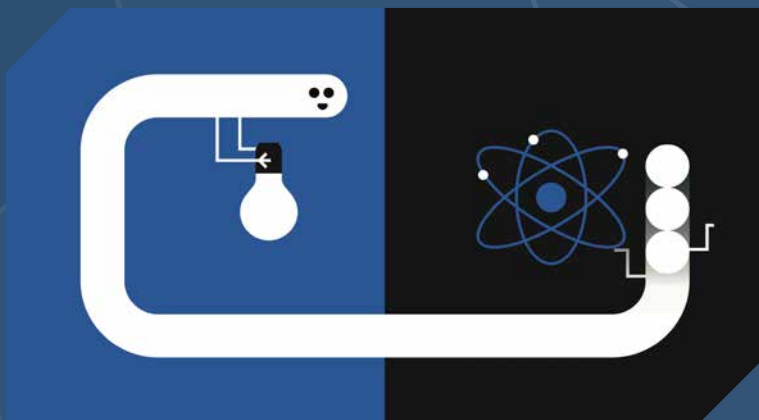
The extensive renovation of the corner house – Vinkelvilla – on the Academy's property in Frescati was completed on time and within budget. It has undergone both a much-needed modernisation and a tasteful renovation. This creates opportunities for expanding new Academy activities, and the new premises will also be an excellent complement to the Beijer Hall and other meeting rooms in the main building. There are also office spaces for staff.

Geopolitical trends will unavoidably lead to responses from the Academy. As a follow-up to our previous support to enable Ukrainian researchers to come to Sweden, we organised the *Sweden-Ukraine Conference: Theoretical and Computational Physics* in 2025. During the year, the Academy also decided to become a co-funder for the work of *Scholars at Risk – Sweden*, with a particular focus on vulnerable researchers in Gaza.

Hans Ellegren,
Secretary General, the Royal Swedish Academy of Sciences
2022–2025

PRISER OCH BELÖNINGAR 2025

FOTO:
PATRIK LUNDIN
ILLUSTRATION:
©JOHAN JARNESTAD,
KUNGL. VETENSKAPS-
AKADEMIEN

John Clarke

Michel H. Devoret

NOBELPRISET I FYSIK 2025:

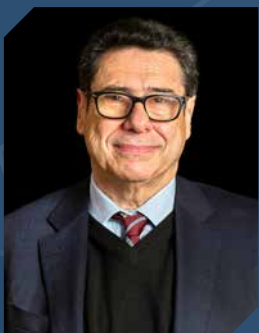
Deras experiment fångade kvantfysik på ett chipp

Nobelpriset i fysik 2025 tilldelades **John Clarke**, University of California, Berkeley, USA, **Michel H. Devoret**, Yale University, New Haven, CT, University of California och Google Quantum AI, Santa Barbara, CA, USA. **John M. Martinis**, University of California, Santa Barbara och Qolab, Los Angeles, CA, USA.

John M. Martinis

”för upptäckten av makroskopisk kvantmekanisk tunnling och energikvantisering i en elektrisk krets”

Philippe Aghion

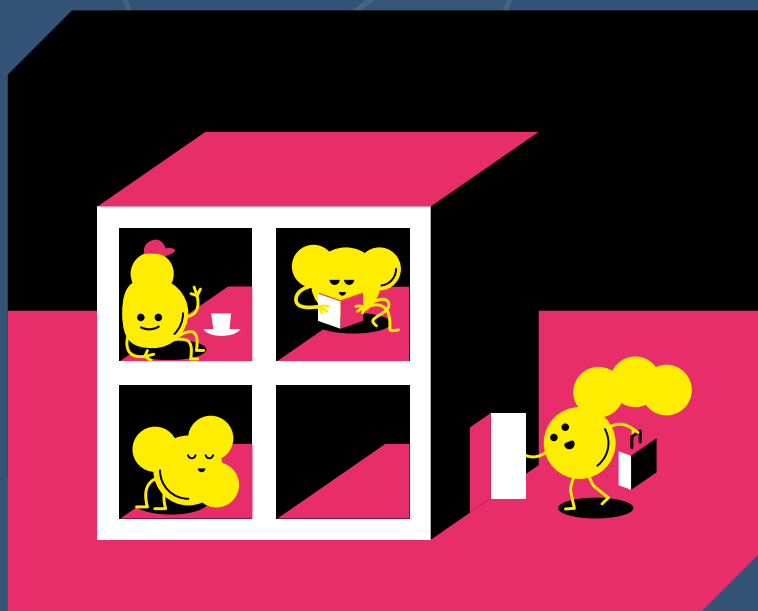

Peter Howitt

Joel Mokyr

Susumu Kitagawa

Richard Robson

Omar M. Yaghi

NOBELPRISET I KEMI 2025:

Deras molekylära arkitektur har stor plats för kemi

Nobelpriset i kemi 2025 tilldelades, **Susumu Kitagawa**, Kyoto University, Japan, **Richard Robson**, University of Melbourne, Australien och **Omar M. Yaghi**, University of California, Berkeley, USA.

”för utveckling av metallorganiska ramverk”

EKONOMIPRISET 2025:

De visar hur ny teknologi kan driva ihållande tillväxt

Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2025 tilldelades

Joel Mokyr, Northwestern University, Evanston, IL, USA och Eitan Berglas School of Economics, Tel Aviv University, Israel, **Philippe Aghion**, Collège de France och INSEAD, Paris, Frankrike, The London School of Economics and Political Science, Storbritannien och **Peter Howitt**, Brown University, Providence RI, USA.

”för att ha förklarat innovationsdriven ekonomisk tillväxt”

med ena hälften till **Joel Mokyr**,

”för att ha identifierat förutsättningarna för ihållande tillväxt genom teknologisk utveckling”

och med andra hälften gemensamt till **Philippe Aghion** och **Peter Howitt**,

”för teorin om ihållande tillväxt genom kreativ förstörelse”

Christopher Goodnow och David Nemazee tar emot Crafoordpriset 2025 från H.M. Konungen.

FOTO: PATRIK LUNDIN

CRAFOORDPRISET 2025

CRAFOORDPRISET I POLYARTRIT 2025 tilldelades **Christopher Goodnow**, Garvan Institute of Medical Research och Cellular Genomics Futures Institute, School of Biomedical Sciences, UNSW Sydney, Australien och **David Nemazee**, Scripps Research, La Jolla, Kalifornien, USA.

”för upptäckten av grundläggande mekanismer för B-cellstolerans”

Christopher Goodnow

David Nemazee

SJÖBERGPRISET 2025

tilldelades **Miriam Merad**, Icahn School of Medicine, Mount Sinai, USA

”för upptäckter kring myeloida celltypers ursprung och hur dessa celler påverkar immunsvaret mot tumörer”

Sjöbergpristagaren Miriam Merad och mottagaren av Gregori Aminoffs pris, Simon J.L. Billinge.

FOTO: PATRIK LUNDIN

GREGORI AMINOFFS PRIS

på 120 000 kronor tilldelades **Simon J.L. Billinge**, Columbia University, New York, USA, "för att på ett avgörande sätt ha bidragit till att göra pardistributionsfunktionen till ett brett användbart verktyg för struktur- och materialvetenskap".

EDLUNDSKA PRISET

på 295 000 kronor tilldelades **Dan Petersen**, Stockholms universitet, "för enastående bidrag inom algebra, geometri och topologi med tillämpningar inom talteori".

FLORMANSKA BELÖNINGEN

på 135 000 kronor tilldelades **Changchun Chen**, Umeå universitet, "för att med nematoden *C. elegans* som modell ha klarlagt neurala processer som reglerar fysiologiska och beteendemässiga anpassningar för överlevnad under extrema levnadsförhållanden".

HILDA OCH ALFRED ERIKSSONS PRIS

på 495 000 kronor tilldelades **Kristoffer Hellstrand**, Göteborgs universitet, "för grundläggande, translationell och klinisk forskning ledande till NK- och T-cells aktiverande immunterapi vid akut myeloisk leukemi".

TAGE ERLANDERS PRIS I NATURVETENSKAP OCH TEKNIK

på 200 000 i personligt pris och 75 000 till ett symposium tilldelades **Ruth Pöttgen**, Lunds universitet, "för sin roll som fysikkoordinator för LDMX (*The Light Dark Matter Experiment*) och för att ha haft den ledande rollen i designen och konstruktionen av hadronkalorimetern – huvudingrediensen av LDMX-detektorn".

GÖRAN GUSTAFSSONPRISEN

på 300 000 kronor i personligt pris och 2,4 miljoner kronor per år i tre år i forskningsanslag, tilldelades i

MATEMATIK

Klas Modin, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet, "för utveckling och analys av effektiva strukturbevarande numeriska metoder för strömningsmekanik, grundade på innovativa tillämpningar av differentialgeometri".

FYSIK

Feng Gao, Linköpings universitet, "för bidrag till grundläggande förståelse och utveckling av nya optoelektroniska enheter baserade på organiska halvledare och metallhalid-perovskiter".

KEMI

Ville Kaila, Stockholms universitet, "för studier av molekylära mekanismer för biologisk laddningstransport".

MOLEKYLÄR BIOLOGI

Laura Baranello, Karolinska Institutet, "för banbrytande studier om topoisomerasers reglering och deras roll i tumörbiologi".

MEDICIN

Tove Fall, Uppsala universitet, "för epidemiologiska studier av metabola och hjärt-kärlsjukdomar".

LETTERSTEDSKA FÖRFATTARPRISET

på 205 000 kronor tilldelades **Boel Berner** för boken *Mat, misär och ett medicinskt mysterium: Historien om pellagra*.

LETTERSTEDSKA ÖVERSÄTTARPRISET

på 190 000 kronor tilldelades **Hans-Jacob Nilsson** för översättningen av *Middlemarch* skriven av Georg Eliot (en pseudonym för Mary Ann Evans).

LINDBOMSKA BELÖNINGEN

på 80 000 kronor tilldelades **Markus Kärkäs**, KTH, "för utveckling av fotokatalytiska kemiska processer".

INGVAR LINDQVISTPRISEN

på 100 000 kronor per pris, (50 000 kronor till pristagarna och 50 000 kronor till pristagarnas skolor) tilldelades i

MATEMATIK

Lena Wiklund, Viksbergskolan, Södertälje, "för att hon med sitt omfattande och konkreta matematikmaterial framgångsrikt hjälper elever i förskoleklass att bygga förståelse och intresse för matematik, och för att hon inspirerar kollegor att använda vardagliga objekt och naturen som ingång till ämnet matematik".

FYSIK

Kristoffer Åberg, Vialundskolan, Kumla, "för att han med sitt starka intresse för fysik och astronomi engagerar sina elever i olika projekt i rymdforskning och astrofysik, och genom att dela sitt material och sina erfarenheter entusiasmerar kollegor över hela landet".

KEMI

Christian Killiner, NTI-gymnasiet Odenplan, Stockholm, "för att han lyfter fram kemins spektakulära sidor. Med hjälp av sociala medier och hemsidor gör han kemin tillgänglig för andra lärare och visar både vad som går att göra och, vilket är minst lika viktigt, hur man genomför laborationer på ett säkert vis".

NATURKUNSKAP

Ulrihca Malmberg, Södra Latins gymnasium, Stockholm, "för att hon är definitionen av en lärare som gör skillnad – både i och utanför klassrummet. Hennes satsning på hållbar energi och klimatfrågor i kombination med djup

Nagelska priset delades ut för första gången 2025. Priset belönar unga forskare inom kemi eller fysik. Eleni Stavrinidou och Stefano Crespi tilldelades det första Nagelska priset i kemi.

FOTO STAVRINIDOU: THOR BALKHED
FOTO CRESPI: J. J. VAN DER WAL

ämneskunskap och ett brinnande samhällsengagemang gör henne till en förebild och källa till inspiration för både elever och kollegor”.

NAGELSKA PRISET I KEMI

på 1 miljon kronor vardera, där 100 000 kronor är ett personligt pris och 900 000 kronor ett forskningsanslag, tilldelades **Eleni Stavrinidou**, Linköpings universitet och **Stefano Crespi**, Uppsala universitet.

SPARRESKA PRISET 2025

på 165 000 kronor och medalj tilldelades **Lukas Nakamura**, Uppsala universitet, *”för lösningar av öppna problem om energikontroll under Legendriska isotoper och egenskaper hos Hofernormen på kontaktomorfigrupper”.*

STOCKHOLM WATER PRIZE

tilldelades **Günter Blöschl**, Wiens tekniska universitet, *”Professor Günter Blöschl är världens ledande översvämningshydrolog. Han har gjort banbrytande bidrag för förståelsen av drivkrafterna bakom ökande översvämningsrisker under klimatförändringarna, kopplat till det starka inflytandet från regionala översvämningsprocesser. Hans observationsbaserade samband mellan klimat och översvämningsrisker avslöjade att de senaste två decennierna har varit markant översvämningsbenägna jämfört med det historiska rekordet”.*

STRÖMER-FERRNERSKA BELÖNINGEN

på 55 000 kronor tilldelades **Anders Jerkstrand**, Stockholms universitet, *”för numeriska modelleringar av spektra som leder till en djupare förståelse av supernovor och kolliderande neutronstjärnor”.*

WALLMARKSKA PRISET

på 435 000 kronor tilldelades **Anton Frisk Kockum**, Chalmers tekniska högskola, *”för banbrytande upptäckter inom nya områden av kvantoptik: stora atomer, stark koppling mellan ljus och elektroner och teoretiska arbeten för utveckling av kvantdatorer”.*

CHARLES DE GEER
F.1730 D.1779

JONAS ÅBERG
F.1730 D.1779

JONAS AHLSTRÖMER
F.1622 D.1766

NIC: SAHLGREN
F.1701 D.1776

LEDAMÖTER

Del av porträttsamlingen
i Sessionssalen på
Kungl. Vetenskapsakademien.
FOTO: KAJSA ERIKSSON

Invalda ledamöter 2025

Paul Barklem

Petter Brändén

Anna Dimberg

FOTO BARKLEM:
MIKAEL WALLERSTEDT

FOTO BRÄNDÉN:
JANN LIPKA

FOTO DIMBERG:
MIKAEL WALLERSTEDT

SVENSKA LEDAMÖTER

Paul Barklem, född 1973, har valts in i Akademiens klass för astronomi och rymdvetenskap som svensk ledamot nummer 1785.

Paul Barklem, är professor i astronomi vid Uppsala universitet men har en bakgrund från Australien där han bland annat doktorerat vid University of Queensland. Han studerar stjärnorna och ägnar sig åt det som kallas stjärnspektroskopi. Med hjälp av ljuset från stjärnorna försöker han mäta deras egenskaper, bland annat vilka grundämnen de består av. Informationen kommer till användning brett inom astrofysiken, till exempel när man vill försöka förstå hur hela galaxer, stjärnor och planeter uppkommit. Men också hur alla grundämnen ursprungligen har kommit till.

Han har bland annat gjort stora insatser för att förbättra data för atomer och molekyler som har lett till att modelleringen av stjärnspektra och stjärnatmosfärer blivit avsevärt mycket mer realistisk. Detta arbete gör det möjligt att tolka observationer med högre noggrannhet vilket bidragit till ny förståelse av solens kemiska sammansättning, grundämnenas uppkomst och Vintergatans utveckling.

Petter Brändén, född 1976, har valts in i Akademiens klass för matematik som svensk ledamot nummer 1795.

Petter Brändén är professor i diskret matematik vid KTH. Han har bland annat utvecklat teorier om samband mellan koefficienter och nollställen till polynom i flera variabler. Ett polynom är ett algebraiskt uttryck där flera olika

termer har kombinerats genom addition, subtraktion och multiplikation. De metoder som Petter Brändén har utvecklat kan tillämpas på en rad frågeställningar inom olika områden som kombinatorik, sannolighetsteori, optimering, statistisk mekanik, datalogi och analys.

Han har nyligen tagit fram mer generella metoder med tillämpningar i vitt skilda ämnen som algebraisk geometri, linjär algebra, statistisk mekanik och matroidteori. Det har skett i samarbete med den amerikanska matematikern June Huh och teorin har fått stort internationellt genomslag. Ett resultat av deras arbete är lösningen av ett uppmärksammat problem inom matroidteori från 1972, den så kallade Masons förmodan.

Anna Dimberg, född 1971, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1800.

Anna Dimberg är professor i cancer- och vaskulärbiologi vid Uppsala universitet. Hennes forskning är inriktad på att förstå hur blodkärl styr hjärntumörers utveckling. Det har visat sig att de spelar en viktig roll både för hur canceren utvecklas och hur patienten svarar på behandling.

En tumör består inte bara av cancerceller utan även andra celler. Det brukar kallas för tumörens mikromiljö. När miljön etableras spelar blodkärlen en viktig roll, exempelvis genom att reglera i vilken mån immunceller kan ta sig från blodet in i tumörvävnaden.

Anna Dimbergs forskargrupp kombinerar studier av mänskliga tumörer med

experimentella cancermodeller och cellodlingsmodeller. Hon har bland annat karakteriserat flera proteiner som finns i blodkärl vid hjärntumören glioblastom. Hennes målsättning nu är att utveckla nya behandlingsformer för glioblastom, med syfte att optimera blodkärlens funktion och förbättra svaret på cancerterapi.

Arne Elofsson, född 1966, har valts in i Akademiens klass för kemi som svensk ledamot nummer 1794.

Arne Elofsson är professor i bioinformatik vid Stockholms universitet och verksam vid SciLifeLab. Det handlar om ett tvärvetenskapligt fält där datorberäkningar används för att analysera molekylärbiologiska data. Arne Elofsson har varit aktiv inom fältet sedan slutet av 1990-talet. Han har stor erfarenhet inom det som brukar kallas strukturprediktion där man kartlägger sambandet mellan struktur och funktion för proteiner.

Det gjorde att hans forskargrupp snabbt kunde ta till sig det nya AI-baserade verktyget, Alphafold 2, när detta lanserades 2020. Hans forskning bidrog till att visa att Alphafold 2 kan användas till att inte bara förutsäga strukturen hos enskilda proteiner men också för proteinkomplex. Han fungerade här som en dörroppnare i Sverige inom ett numera Nobelprisbelönat område.

Arne Elofssons forskargrupp planerar nu att kartlägga alla cellens funktioner där proteinerna spelar en viktig roll. Med hjälp av den nya tekniken i form av maskininlärning kan de identifiera olika proteiner och se hur de samspelar med varandra. Det långsiktiga målet är att öka kunskapen om komplexa biologiska processer och sjukdomar på molekylär nivå.

Fahmi Himo, född 1973, har valts in i Akademiens klass för kemi som svensk ledamot nummer 1789.

Fahmi Himo är professor i kvantkemi på Stockholms universitet. Han använder kvantkemiska beräkningar för att studera katalytiska reaktioner. En katalysator är ett ämne som påskyndar en kemisk reaktion utan att själv förbrukas under själva reaktionen.

Fahmi Himo har en bred kompetens inom just modellering av katalytiska reaktioner. Han har bland annat använt sig av kvantkemiska metoder för att studera hur enzymer fungerar på atomnivå och hur olika metallkomplex katalyserar reaktioner. Sedan några år tillbaka har han också ägnat sig åt att modellera reaktioner som äger rum i små utrymmen (confined spaces).

Ett stort antal problem har redan lösts med hjälp av kvantkemiska beräkningar. Man har bland annat lyckats förklara hur katalys egentligen går till och vad som ligger bakom att ett visst urval sker. Forskningen handlar om grundläggande reaktionsmekanismer men kan ha praktisk tillämpning bland annat vid framtagning av nya läkemedel.

Mattias Jakobsson, född 1975, har valts in i Akademiens klass för biologiska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1790.

Mattias Jakobsson är professor i genetik vid Uppsala universitet. Han studerar människans evolution bland annat genom att DNA-sekvensera och analysera arvsanlagen hos nu levande och förhistoriska människor.

Hans forskning har bidragit till helt nya insikter om människans utveckling. Bland annat har han lett studier som visat hur övergången från jägar- till bondesamhället i Europa skedde genom en folkvandring från Mellanöstern. Där använde han sig av förhistoriskt, mänskligt, så kallat autosomalt DNA (det vill säga DNA som ärvs till barn från båda föräldrarna). Han har också gjort stora insatser för att utveckla analytiska metoder som kan hantera storskaliga genom-data. Men

Arne Elofsson

Fahmi Himo

Mattias Jakobsson

FOTO ELOFSSON:
RICKARD KILSTRÖM

FOTO HIMO:
KÁLMÁN SZABÓ

FOTO JAKOBSSON:
MIKAEL WALLERSTEDT

Stefan James

även skilja på DNA som är förhistoriskt och sådant som i själva verket kommer från moderna källor. Hans nydanande tillvägagångssätt har inspirerat många andra forskargrupper att göra liknande studier.

Han har även studerat var i Afrika den moderna människan har sitt ursprung samt visat att vi som art uppstod för 300 000 år sedan, tidigare än vad man förut trott.

Erik Johansson är professor i medicinsk kemi vid Umeå universitet. Han studerar hur arvsmassan, det vill säga DNA, kopieras i celler innan de delar på sig för att bilda två nya celler. En process som är noga kontrollerad för att undvika att fel uppstår som kan leda till sjukdomar som cancer eller ärftliga syndrom. Han har bland annat i samarbeten med amerikanska forskare visat att ett specifikt enzym kallat DNA-polymeras epsilon, ansvarar för byggandet av nästan hälften av allt DNA i cellerna.

För att försöka förstå mekanismen med vilken DNA-polymeras epsilon bygger DNA med så få fel som möjligt har forskargruppen löst strukturer av enzymet.

Ibland händer det att en förändring uppstår som gör att det plötsligt skapas en oerhörd mängd nya mutationer som kan kopplas till utveckling av tjocktarms- och livmodercancer. Forskargruppen i Umeå har tillsammans med forskare i Uppsala lyckats förklara på molekylär nivå vad som gått fel när DNA-polymeras epsilon förändrats och driver på utvecklingen av cancer.

På sikt kan den här grundforskningen ge ökad förståelse för uppkomsten av cancer och andra genetiska sjukdomar samt bidra till förbättrade behandlingsmetoder.

Rikard Landberg, född 1981, har valts in i Akademiens klass för tekniska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1796.

Rikard Landberg är professor och föreståndare för avdelningen för livsmedelsvetenskap vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg, en avdelning som expanderat kraftigt under hans ledning. Hans forskning handlar om att bättre förstå hur den mat vi äter påverkar vår hälsa och hur vi kan anpassa kosten för att må bättre.

Hans expertis ligger främst inom det som kallas nutritionell metabolomik. Där

Erik Johansson

Stefan James, född 1964, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1799.

Stefan James är professor i kardiologi vid Uppsala universitet, vetenskaplig ledare för Uppsala Kliniska forskningscenter (UCR) och överläkare vid Akademiska sjukhusets hjärtklinik. Han arbetar aktivt kliniskt och utför hjärtoperationer av kranskärl och hjärtklaffar.

Samtidigt är han en mycket aktiv forskare som drivs av att förstärka evidensen för behandlingar genom observationsstudier i register och randomiserade prövningar. En målsättning är att resultaten från forskningen snabbt ska kunna omsättas i riktlinjer vid behandling och patientvård. Information om varje patient vid varje patienttillfälle ska komma till nytta för forskning och utveckling. Han har lett många stora internationella hjärtstudier och stora kliniska prövningar.

Stefan James har även varit ledande i uppbyggnaden av nationella och internationella register för hjärtsjukdom och omvandlingen av dessa till aktiva forskningsverktyg. Det handlar dels om att göra vården bättre i dag, dels att lägga grunden till effektiv forskning om nya behandlingar.

Erik Johansson, född 1967, har valts in i Akademiens klass för biologiska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1791.

Rikard Landberg

FOTO JAMES:
MIKAEL WALLERSTEDT

FOTO JOHANSSON:
HANS KARLSSON

FOTO LANDBERG:
ANNA-LENA LUNDQVIST

arbetar man med att utveckla och validera biomarkörer som kan visa vilken effekt kosten har på kroppen. Kunskapen kan bland annat användas för att skraddarsy kost för individer där maten påtagligt påverkar hälsan. Det kan till exempel handla om diabetiker eller personer med hjärt- och kärlsjukdomar. Han ägnar sig också åt att titta närmare på kolhydraters inverkan på kost och hälsa.

Forskningen är tvärvetenskaplig och bedrivs i samarbete med experter inom systembiologi, medicin och livsmedelsindustrin bland annat. Målsättningen på sikt är att få fram ny kunskap som kan omsättas till effektivare kostråd och nya hälsosammare livsmedel.

Björn Lindahl, född 1972, har valts in i Akademiens klass för biologiska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1792.

Björn Lindahl är professor i markvetenskap vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala. Han studerar svampars ekologi och de processer som de driver i marken. Fokus ligger på de boreala barrskogsekosystemen i norr. Längre trodde man att, det för dessa skogar typiska, humuslagret (det översta jordlagret som består av organiskt material under nedbrytning) främst bestod av nedfallna växtdelar. Men Björn Lindahl och hans kollegor har visat att det till stor del byggs upp underifrån av döda växtrötter och svampmycel.

Ektomykorrhizasvampar lever i symbios med trädens rötter och förser dem med näringsämnen som kväve och fosfor. I utbyte får de kol från träden. Björn Lindahls forskning har lyft fram mykorrhizas viktiga roll för nedbrytningen och omsättningen av kol i marken. På det här sättet har den väsentligt bidragit till förståelsen av kolets men även kvävet omsättning i dessa skogsekosystem.

Bernhard Mehlig, född 1964, har valts in i Akademiens klass för fysik som svensk ledamot nummer 1786.

Bernhard Mehlig är professor i komplexa system vid Göteborgs universitet. Hans forskning handlar om att förstå dynamiken i komplexa system med hjälp av statistisk fysik och kaosteori. Spännvidden är stor och forskningen handlar bland annat om hur små vattendroppar kastas runt i turbulenta moln och hur dropparna växer eller krymper i storlek när de förs mellan torra och fuktiga områden i molnet. Det är en viktig fråga eftersom dropparnas storleksfördelning påverkar hur molnet absorberar solens strålning.

Bernhard Mehlig kommer ursprungligen från Tyskland och har genom åren samarbetat med både teoretiker och experimentalister från Sverige och utomlands, framför allt med fysiker och ingenjörer, men även med matematiker och biologer. Sedan början av 2000-talet undervisar han i maskininlärning vid Chalmers och Göteborgs universitet, ett ämne som väckt allt större intresse under senare år.

Claes Ohlsson, född 1965, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1793.

Claes Ohlsson är professor i hormonell reglering av benmetabolism och tillväxt vid Göteborgs universitet och överläkare inom klinisk farmakologi vid Sahlgrenska universitetssjukhuset. Han forskar om osteoporos, det vill säga benskorhet. Tillsammans med sina medarbetare har han visat hur hormoner, gener och tarmbakterier påverkar benmassan. Forskningsgruppen har bland annat identifierat viktiga genetiska faktorer som reglerar benmassan och risken för frakturer. Något som gett nya insikter om orsakerna bakom benskorhet.

Björn Lindahl

Bernhard Mehlig

Claes Ohlsson

FOTO LINDAHL:
AMANDA ÖBERG

FOTO MEHLIG:
MALIN ARNESSON

FOTO OHLSSON:
CARL HJELTE

Johanna Rosén

Thomas Schön

Jan Teorell

Claes Ohlsson arbetar även kliniskt med att ta fram rekommendationer för optimal läkemedelsbehandling av patienter. Målet med all hans forskning är att förbättra möjligheterna att förebygga och behandla benskörhet men också att diagnosticera effektivt. I dag sker diagnosen oftast med hjälp av röntgen. Men Claes Ohlssons forskargrupp har upptäckt ett antal biomarkörer (små molekyler) som kan hittas vid ett vanligt blodprov och visa om man lider av sjukdomen.

I fortsatta studier har forskarna även upptäckt nya mål för läkemedel mot benskörhet.

Johanna Rosén, född 1975, har valts in i Akademiens klass för tekniska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1797.

Johanna Rosén är professor i materialfysik vid Linköpings universitet. Hon arbetar med materialdesign, att utveckla nya och hållbara material, som kan komma till stor nytta vid den gröna omställningen. Hennes forskargrupp har som fokus att använda teoretiska simuleringar för att förutsäga nya material, som man sedan skapar i labbet. Det kan till exempel vara hårda material till verktygsindustri, eller extremt tunna, tvådimensionella, material som kan användas till vattenrening, katalys, och energilagring. På senare tid har man bland annat arbetat mycket med så kallade MXener.

Rent praktiskt går det till så att man bygger modeller av materialet i en dator och gör beräkningar (bland annat med hjälp av AI) för att se om det är stabilt och har lovande egenskaper. Det teorin förutsäger försöker man sedan verifiera experimentellt.

Johanna Rosén har varit drivande i att bygga upp och göra avdelningen för materialdesign vid Institutionen för fysik, kemi och biologi på Linköpings universitet till en av de ledande inom området i Sverige.

Thomas Schön, född 1977, har valts in i Akademiens klass för tekniska vetenskaper som svensk ledamot nummer 1798.

Thomas Schön innehar Beijerprofessuren i artificiell intelligens vid Uppsala universitet. Han doktorerade ursprungligen i reglerteknik men har de senaste tio åren arbetat med att bygga upp grundforskning, tillämpad forskning och utbildning inom maskininläring. Han har ett brett intresse för att utveckla nya algoritmer och matematiska modeller som kan lära sig och agera utifrån data.

Forskargruppen är tvärvetenskaplig och förutom inom maskininläring så publicerar de sig regelbundet inom signalbehandling, statistik, reglerteknik och datorseende. Schön har också aktivt arbetat med att hitta tillämpningar inom sjukvård tillsammans med medicinsk expertis. Det har bland annat handlat om automatiserad tolkning av EKG och hjärtrytm.

Den del av forskningen som är tillämpad genomförs ofta i samarbete med industri eller andra forskargrupper.

Jan Teorell, född 1969, har valts in i Akademiens klass för samhällsvetenskaper som svensk ledamot nummer 1787.

Jan Teorell är professor i statsvetenskap vid Stockholms universitet. Hans forskningsintressen inkluderar bland annat partipolitik, demokratisering och statsbildning. I sin doktorsavhandling jämförde han beslutsprocessen i Sveriges då största partier, Socialdemokraterna och Moderaterna. Han har även jämfört politiskt deltagande i Sverige och i Ryssland samt korruption och statsbildning globalt och historiskt i Sverige och i USA.

Jan Teorell har dessutom gjort stora insatser genom att samla in data och tillgängliggöra viktiga databaser inom statsvetenskap. Han ledde bland annat skapandet av *Quality of Government Dataset*,

FOTO ROSÉN:
ANNA NILSEN

FOTO SCHÖN:
MIKAEL WALLERSTEDT

FOTO TEORELL:
RICKARD KIHLESTRÖM/
STOCKHOLMS UNIVERSITET

en databas som fick stort genomslag internationellt. Han har dessutom skrivit boken *Determinants of Democratization* som analyserar varför vissa länder demokratiseras medan andra förblir auktoritära.

Sedan en tid tillbaka sitter Jan Teorell även i Ekonomipriskommittén vid Vetenskapsakademien.

Kimberly Dick Thelander, född 1980, har valts in i Akademiens klass för kemi som svensk ledamot nummer 1788.

Kimberly Dick Thelander är professor i materialvetenskap vid Lunds universitet. Hon har en tvärvetenskaplig bakgrund och befinner sig i gränslandet mellan kemi och fysik. Det långsiktiga målet med hennes forskning är att kunna designa nya material och ge dem exakt de egenskaper som önskas.

I vissa fall konstruerar material sig själva helt spontant. Hur det sker, och hur atomerna placerar sig i olika typer av kristaller, studerar Kimberly Dick Thelander och hennes forskargrupp med hjälp av ett specialkonstruerat elektronmikroskop. Mikroskopet använder sig av elektroner i stället för ljus. Det gör det möjligt att följa förloppet samtidigt som det händer i väldigt liten skala, nanoskala.

Det hon håller på med är grundforskning för att bättre förstå olika kemiska processer. Men på sikt kan forskargruppens resultat få betydelse för bland annat ny elektronik, energilagring och energiutvinning.

UTLÄNDSKA LEDAMÖTER

Eystein Husebye, född 1961, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som utländsk ledamot nummer 1304.

Eystein Husebye är professor i medicin vid Universitetet i Bergen och en internationellt ansedd expert på autoimmuna endokrina sjukdomar. Hans forskning omfattar både grundvetenskapliga och kliniska studier som på ett avgörande sätt har förbättrat vården av patienter med binjuresvikt (Addisons sjukdom) och andra hormonella sjukdomar.

Han har varit huvudkoordinator för två framgångsrika EU-projekt: Euradrenal, som syftade till att öka förståelsen för uppkomstmekanismerna bakom Addisons sjukdom och att utveckla bättre diagnostik och behandling, samt Ultradian, som etablerade en innovativ metod för ambulansmätning av hormonnivåer i vävnader under 24 timmar. Denna metod ger forskare och kliniker detaljerad information om hormonella fluktuationer under hela dygnet, inklusive under sömn, då betydande variationer förekommer.

Eystein Husebye har tidigare lett K.G. Jebsen Center for Autoimmune Disorders och varit medlem i den europeiska endokrinologföreningens kliniska kommitté. Han har också handlett fler än tjugo doktorander fram till doktorsexamen och initierat en rad forskarutbildningskurser på både nationell och nordisk nivå.

Kohei Miyazono, född 1956, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som utländsk ledamot nummer 1303.

Kohei Miyazono är Special University Professor Emeritus vid University of Tokyo och arbetar i dag som vetenskaplig rådgivare till den japanska regeringen. Han är en internationellt ledande forskare inom området TGF- β -signalering, och

Kimberly Dick Thelander

Eystein Husebye

Kohei Miyazono

FOTO THELANDER:
LTH, LUNDS TEKNISKA HÖGSKOLA

FOTO HUSEBYE:
KIM ANDREASSEN

FOTO MIYAZONO:
EMIKO HARA

Frances Platt

Min Zhu

har bidragit starkt till vår förståelse för hur denna tillväxtfaktor påverkar cancerutveckling.

Kohei Miyazono började studera TGF- β under sina år i Uppsala 1985–1995. Han kom till Sverige som gästforskare, blev sedan postdoktor och avslutade sin vistelse som gruppleddare vid Ludwiginstitutet för cancerforskning. Efter återkomsten till Tokyo 1995 fortsatte han på samma bana och hans framgångsrika forskning har fått stor betydelse för vår kunskap om tumörers biologi.

Hemma i Japan har Kohei Miyazono haft ett flertal ledande akademiska uppdrag, bland annat som dekanus och vice rektor vid Tokyos universitet. Han har också främjat svenskt-japanskt forskningsutbyte och handledt många forskare som i dag är professorer världen över.

Frances Platt, född 1961, har valts in i Akademiens klass för medicinska vetenskaper som utländsk ledamot nummer 1305.

Frances Platt är professor och chef för institutionen för farmakologi vid University of Oxford. Hennes forskning är inriktad på lysosomala inlagringssjukdomar – en grupp allvarliga genetiska sjukdomar som drabbar barn och unga. Hon har bidragit stort till förståelsen för cellbiologin bakom dessa sjukdomar, särskilt för samspelet mellan proteinet NPC1 och kalciumsignalerande mekanismer.

Frances Platts upptäckter har bland annat lett till att läkemedlet miglustat godkändes för behandling av Gauchers sjukdom och Niemann-Picks sjukdom typ C. Detta har skapat ett nytt paradigm för behandling av lysosomala inlagringssjukdomar, så kallad substratreduktionsterapi.

Hennes arbete har även lett till insikter om hur defekter i lysosomens funktion ökar risken för Parkinsons sjukdom. Hon samarbetar aktivt med svenska forskare för att identifiera nya biomarkörer för

sjukdomen och validera nya terapeutiska mål som kan utvecklas vidare genom kliniska prövningar.

Utöver sin forskning har Frances Platt varit styrelseordförande för Gordon Research Conferences och är invald i flera prestigefyllda vetenskapliga sällskap inklusive den brittiska vetenskapsakademien, The Royal Society.

Min Zhu, född 1965, har valts in i Akademiens klass för biologiska vetenskaper som utländsk ledamot nummer 1302.

Min Zhu är professor i paleontologi vid Institute of Vertebrate Paleontology and Paleoanthropology (IVPP) i Beijing, Kina. Han är en av världens ledande experter på fossila fiskar vid institutet som de senaste decennierna har bidragit med mycket ny kunskap när det gäller ryggradsdjurens uppkomst och tidiga evolution.

Hans forskargrupp har upptäckt en serie fossila faunor i Yunnan i Kina som kommer från den geologiska perioden Silur (444 till 419 miljoner år sedan). Bland annat har de gett oss mer eller mindre kompletta fossil av en uppsjö av de allra tidigaste gnathostomerna (de käkförsedda ryggradsdjuren). Min Zhus kanske enskilt viktigaste upptäckt är dock den silurtida fisken Entelognatus. Den kombinerar karaktärsdrag från benfiskar och pansarhajar och visar därmed att dessa grupper är nära besläktade med varandra, något man tidigare inte haft vetskap om.

FOTO PLATT:
DEBBIE ROW

FOTO ZHU:
PRIVAT

In memoriam

FOTO PRIVAT OM INTE
ANNAT ANGES.

SVENSKA LEDAMÖTER

Anita Aperia, invald i Akademiens klass för medicinska vetenskaper 1990 som svensk ledamot nummer 1346, avled den 28 december 2025 vid en ålder av 89 år.

Anders Bárány, invald i Akademiens klass för fysik 2010 som svensk ledamot nummer 1516, avled den 14 oktober 2025 vid en ålder av 83 år.

Sven Björk, invald i Akademiens klass för biologiska vetenskaper 1980 som svensk ledamot nummer 1201, avled den 15 februari 2025 vid en ålder av 97 år.

Anders A. Ehrenberg, invald i Akademiens klass för fysik 1974 som svensk ledamot nummer 1138, avled den 20 juni 2025 vid en ålder av 99 år.

Kerstin Fredga, invald i Akademiens klass för astronomi och rymdvetenskap 1978 som svensk ledamot nummer 1184, avled den 24 september 2025 vid en ålder av 89 år.

Bertil Holmlund, invald i Akademiens klass för samhällsvetenskaper 2004 som svensk ledamot nummer 1507, avled den 27 juni 2025 vid en ålder av 78 år.

Anita Aperia

Anders Bárány

Sven Björk

Anders A. Ehrenberg

Kerstin Fredga

Bertil Holmlund

FOTO APERIA:
CAMILLA SVENSK

FOTO FREDGA:
LARS FALCK

FOTO HOLMLUND:
TORBJÖRN ZADIG

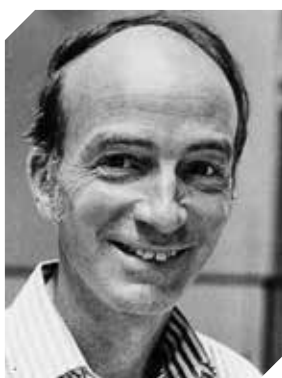
Eva Klein

Bo Lehnert

Eva Klein, invald i Akademiens klass för medicinska vetenskaper 1987 som svensk ledamot nummer 1294, avled den 19 januari 2025 vid en ålder av 99 år.

Bo Lehnert, invald i Akademiens klass för fysik 1974 som svensk ledamot nummer 1114, avled den 27 december 2025 vid en ålder av 99 år.

Per Olof Lindblad

Dieter Müller

Per Olof Lindblad, invald i Akademiens klass för astronomi och rymdvetenskap 1968 som svensk ledamot nummer 1067, avled den 22 januari 2025 vid en ålder av 97 år.

Dieter Müller, invald i Akademiens klass för geovetenskaper 2023 som svensk ledamot nummer 1768, avled den 20 november 2025 vid en ålder av 57 år.

Eva Österberg, invald i Akademiens klass för humaniora och för framstående förtjänst om vetenskap 1996 som svensk ledamot nummer 1415, avled den 10 november 2025 vid en ålder av 83 år.

Eva Östberg

UTLÄNDSKA LEDAMÖTER

Floyd Bloom, invald i Akademiens klass för medicinska vetenskaper 1989 som utländsk ledamot nummer 1106, avled den 8 januari 2025 vid en ålder av 88 år.

Idun Reiten, invald i Akademiens klass för matematik 2007 som utländsk ledamot nummer 1212, avled den 19 augusti 2025 vid en ålder av 83 år.

Floyd Bloom

Idun Reiten

FOTO KLEIN:
STEFAN ZIMMERMAN

FOTO MÜLLER:
MATTIAS PETTERSSON

FOTO ÖSTBERG:
MIKAEL RISEDAL

FOTO REITEN:
KAI T. DRAGLAND/NTNU, CC
BY NC ND 3.0

Akademistyrelsen 2025

Akademistyrelsen utgörs av presidiet och tio ledamöter som representanter för klasserna. De ansvarar för verksamhetens utveckling och för effektiv användning av tillgängliga resurser.

Presidiet 2025, från vänster:
Sven Lidin, Anna Wedell,
Per Strömberg, Ylva Engström,
Hans Ellegren.

Birgitta Henriques Normark

Preses

Sven Lidin

Preses (fr.o.m. 2025-07-01)

Sven Lidin

1:e vice preses (t.o.m. 2025-06-30)

Anna Wedell

1:e vice preses (fr.o.m. 2025-07-01)

Per Strömberg

2:e vice preses

Ulf Ellervik

3:e vice preses (t.o.m. 2025-06-30)

Ylva Engström

3:e vice preses (fr.o.m. 2025-07-01)

Hans Ellegren

ständig sekreterare

Ledamöter

Kurt Johansson,
matematik

Göran Östlin,
klassen för astronomi och
rymdvetenskap

Claes Fahlander,
klassen för fysik

Johan Elf,
klassen för kemi

Vivi Vajda,
klassen för geovetenskaper

Stefan Jansson,
klassen för biologiska vetenskaper

Anna Wedell,
klassen för medicinska vetenskaper
(t.o.m. 2025-06-30)

Danica Kragic Jensfelt,
klassen för tekniska vetenskaper

Li Bennich-Björkman,
klassen för samhällsvetenskaper
(t.o.m. 2025-06-30)

Christofer Edling,
Klassen för samhällsvetenskaper
(fr.o.m. 2025-07-01)

Arne Jarrick,
klassen för humaniora och
för framstående förtjänst om
vetenskap (t.o.m. 2025-06-30)

Folke Tersman,
klassen för humaniora och
för framstående förtjänst om
vetenskap (fr.o.m. 2025-07-01)

FOTO LIDIN, WEDELL, STRÖMBERG
OCH ENGSTRÖM: PATRIK LUNDIN

FOTO ELLEGREN:
MARKUS MARCETIC

VERKSAMHETER I KORTHET

KOMMUNIKATIONS- VERKSAMHET

Massmedier

www.kva.se/nyheter

Debattartiklar

24/2 Tidningen Curie: *Även i demokratiska länder hotas forskningens frihet*, Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter

17/4 Läkartidningen: *UD agerar äntligen mer aktivt i fallet med dödsdömd Ahmadreza Djalali*, Stefan Svallfors, Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter och Annika Östman Wernerson, Karolinska Institutet

21/5 Altinget Debatt: *Lärosätena behöver en ny organisationsform*, Hans Ellegren, Kungl. Vetenskapsakademien

24/6 Altinget Debatt: *Framtidens vård kräver medicinsk forskning*, Jan Nilsson, Kommittén för hälsofrågor, med flera

26/8 Forskning & Framsteg: *Universitet blir instrument för regeringens invandringspolitik*, Hans Ellegren, Kungl. Vetenskapsakademien

27/11 Dagens Teknik: *Sverige riskerar att tappa innovationskraft utan psykologisk kunskap*, Svenska nationalkommittén för psykologi

10/12 Dagens Nyheter, Kulturdebatt: *Nationalistiska vindar kan kasta omkull utfallet av Nobelpriset*, Hans Ellegren, Kungl. Vetenskapsakademien

19%

ÖKADE OMNÄMNINGEN I
SVERIGE UNDER 2025

För 2025 har systemet för omvärldsbevakning hittat totalt cirka 20 100 omnämningar (55/dygn), vilket är 13 procent färre än för 2024 men i linje med medelvärdet för de senaste fem åren. Nedgången orsakades mest av att genomslaget för Nobelpriset i fysik och kemi samt Ekonomipriset var mindre än under rekordåret 2024, då både fysik- och kemipriset handlade om AI. I drygt 60 procent av inslagen omnämns Akademien i samband med dessa priser, så de har avgörande påverkan på Akademiens globala synlighet.

I Sverige hittades nästan 19 procent fler omnämningar än i fjol (506), till viss del beroende på fler debattartiklar (se ovan), men också på att svenska lärosäten publicerade betydligt fler inslag om personal som tilldelats något av Akademiens priser och anslag eller valts in som ledamöter. Genom sin förhållandevis stora räckvidd, både på webben och i sociala medier, har de betydelse för Akademiens synlighet, framför allt i forskarsamhället.

Antalet omnämningar av årets Nobelpris i fysik och kemi eller Ekonomipriset sjönk med 21 procent i förhållande till rekordet i fjol till cirka 48 100 (132/dygn), men också det resultatet är nära genomsnittet för den senaste femårsperioden. Störst uppmärksamhet fick kemipriset till metallorganiska ramverk (MOF), med

cirka 19 900 omnämningar, därefter kom Ekonomipriset med cirka 16 000 och sist fysikpriset med cirka 15 500.

Systemet för omvärldsbevakning gör globala textsökningar på webben efter Akademiens namn på de tio mest talade språken samt tyska, japanska, punjabi och svenska. Det mäter inte video- och ljudinslag, vilket gör att antalet omnämningar totalt sett är betydligt högre. Det mäter inte heller någon av de nya "medier" som tillkommit på senare år som influencers och poddar. Det gör att bilden inte är riktigt rättvisande, men det går ändå att följa trender i genomslaget.

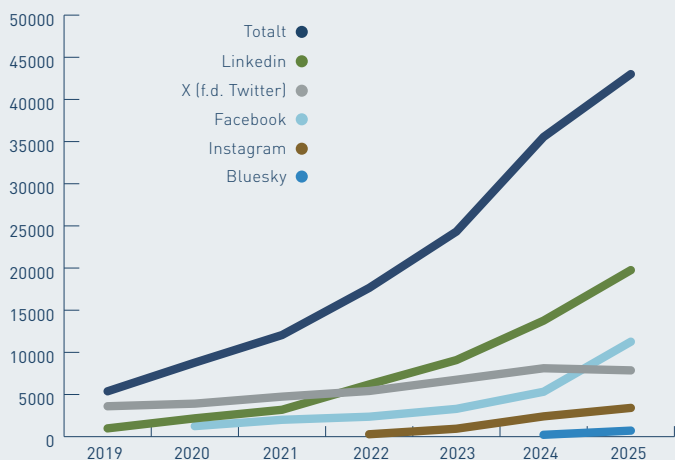
Webbplats

www.kva.se

Akademiens webbplats presenterar löpande information om Akademiens aktuella arbete. Förutom information om Nobelpriset och Ekonomipriset är listor över ledamöter, evenemang och stipendier bland det mest lästa innehållet.

Sociala medier

Följare

Antalet följare ökade markant på Akademiens sociala medierkonton under 2025, med undantag för X där vi inte längre är aktiva. Vid årets slut hade vi sammanlagt närmare 43 000 följare. Störst procentuell ökning fick vårt konto på Facebook vars följarskara växte med 111 procent. Bluesky-kontot ökade ännu mer, men eftersom vi började använda plattformen först i november 2024 är den siffran inte rättvisande.

Under hösten/vintern 2025 gjorde Meta om delar av sin statistikrapportering – bland annat ersattes nyckeltalet organisk räckvidd med tittare – med följden att vi inte lyckades få ut korrekta, jämförbara siffror för våra kontors räckvidd på Facebook och Instagram. De verktyg vi använder för hantering och analys av sociala medier ska genomföra förändringar för att anpassa sig till den nya rapporteringen.

Youtube

I takt med att antalet evenemang i Beijersalen har ökat har också antalet livesändningar och inspelningar ökat. Under 2025 ökade antalet publicerade videor med hela 80 procent jämfört med året innan. Antalet prenumeranter ökade med 31 procent till 7 475 den 31 december 2025. Under året visades 20 795 timmar av Akademiens videor, en ökning med 7 procent.

Sekreterarens blogg

sekreterarensblogg.wordpress.com

På ständige sekreterarens blogg skriver Akademiens ständige sekreterare personligt om frågor som berör både Akademiens verksamheter och vetenskap i allmänhet. Bloggen hade 2 786 besökare under året, cirka 13 procent färre än 2024.

Nyhetsbrev

www.kva.se/nyhetsbrev

Varje månad skickar Vetenskapsakademien ett nyhetsbrev med tips på evenemang ur Akademiens kalendarium. Alla som vill kan anmäla sig till nyhetsbrevet via vår webbplats. Vid 2025 års slut låg antalet prenumeranter stadigt på runt 8 000, en siffra som hållit i sig i några år nu.

Under året startades ett nytt nyhetsbrev om Akademiens stipendier och nationella priser för att öka kännedomen om dem, och de nya villkor för ansökan och nominering som införts 2025. Brevet skickas till Akademiens ledamöter, andra prenumeranter och till avdelningar för forskarstöd vid de svenska lärosätena.

Nobelaffischer

www.kva.se/nobelaffischer

Varje år producerar Akademien nobelaffischer som på ett populärvetenskapligt sätt presenterar årets priser i fysik, kemi och ekonomisk vetenskap. Affischerna trycks på svenska och engelska i cirka 56 000 exemplar och distribuerades till skolor, institutioner och andra beställare över hela världen. Affischerna är gratis och går att beställa via Akademiens webbplats. Nobelaffischprojektet finansieras av Volvo.

Vetenskapen säger

www.kva.se/vetenskapensager

I skriftserien *Vetenskapen säger* publicerades två nya nummer under året, ett om vetenskap och ett om antropocen. De trycktes i 10 000 exemplar vardera och finns också tillgängliga i digitalt format via Akademiens webbplats. Tryckta exemplar av *Vetenskapen säger* kan beställas av lärare och annan personal inom skolan samt av intresserad allmänhet. Skriftserien produceras och distribueras med stöd av stiftelsen Natur & Kultur.

20 795

TIMMAR AV AKADEMIENS VIDEOR
VISADES UNDER ÅRET

PROGRAM- VERKSAMHET

* Ledamot i Kungl.
Vetenskapsakademien

Sammanfattningsvis utgjordes programverksamheten under 2025 av totalt 54 programaktiviteter. De som är märkta med en filmkamera finns att se på www.kva.se/evenemang och på Akademiens Youtube-kanal.

 15/1 AKADEMIFÖRELÄSNING: *Iskärnor och trädringar: Nyckeln till solens dolda förflutna.* Föreläsare: Raimund Muscheler*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

 17/1 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *The Rosby Prize Seminar.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för geofysik.

 12/2 AKADEMIFÖRELÄSNING: *Nya material baserat på träråvara.* Föreläsare: Eva Malmström Jonsson*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

17/2 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *13th Sweden-Japan Academic Network Seminar: Materials for sustainability and Sweden-Japan academic partnership.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, Japanska ambassaden i Sverige, Japan Society for the Promotion of Science Stockholm Office (JSPS) och JSPS Alumni Club in Sweden.

 6/3: VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Numbers, Mathematics, and the Brain.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för psykologi.

 12/3 AKADEMIFÖRELÄSNING: *Alkohol: den enes njutning, den andres sjukdom.* Föreläsare: Markus Heilig*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

 13/3: VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Global Metamorphoses: A research seminar on societal transformations toward sustainability.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för globala miljöförändringar, Future Earth och SDSN Northern Europe.

 14/3: VETENSKAPLIG FÖRELÄSNING: *NdFeB magnets – Invention, industrialization and basic research.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

 24/3: POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Från ointresse till engagemang – STEM-strategin och hur skola och forskning kan samverka för ökat intresse i grundskolan.* Arrangör: Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien och Kungl. Vetenskapsakademien.

 31/3 POPULÄRVETENSKAPLIG FÖRELÄSNING: *Prisföreläsning Sjöbergpriset.* Föreläsare: Miriam Merad, Mount Sinai, USA. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien och Sjöbergstiftelsen med stöd från Karolinska Institutet. Ett arrangemang under Akademi dagarna.

1/4 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Akademisymposium om lärosätenas och forskningens byråkratisering.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien. Ett arrangemang under Akademi dagarna.

 2/4 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Ingvar Lindqvistdagen 2025.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien. Ett arrangemang under Akademi dagarna.

2/4 VETENSKAPLIGT SYMPOSIUM: *Gregori Aminoff prissymposium 2025.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien. Ett arrangemang under Akademi dagarna.

■ **7/4 SKOLEVENEMANG:** *Crafoord Academy Lecture 2025: Geology, our key to a wonderful future on Earth.* Föreläsare: Minik Rosing, Köpenhamns universitet. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **29/4: VETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Sweden-Ukraine Conference: Theoretical and Computational Physics.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **5/5 POPULÄRVETENSKAPLIGA FÖRELÄSNINGAR:** *The Crafoord Prize Lectures in Polyarthritis 2025.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **7/5 VETENSKAPLIGT SYMPOSIUM:** *The Crafoord Prize Symposium in Polyarthritis: B Cell Biology.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

8/5 PRISUTDELNING: *The Crafoord Prize Award Ceremony.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

12/5 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Inequality and the Biosphere.* Arrangör: "Inequality and the Biosphere" project, i samarbete med Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi och Stockholm Resilience Centre vid Stockholms universitet.

■ **14/5 AKADEMIFÖRELÄSNING:** *Mammutens uppgång och fall.* Föreläsare: Love Dalén*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **15/5 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Konferens om existentiell hälsa och resiliens.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **19–21/5 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *19th Key Symposium 2025 on Planetary Health.* Arrangör: JIM – Journal of Internal Medicine och Kungl. Vetenskapsakademien, med stöd från Karolinska Institutet och Planetary Health Alliance Europe.

26/5 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Official Launch of the New Tellus Journal and 75th Jubilee Celebration.* Arrangör: Bolincentret för klimatforskning och Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **3–4/6 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Origin and Evolution of the Oort Cloud.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **11/6 AKADEMIFÖRELÄSNING:** *Lunginflammation – the old man's friend.* Föreläsare: Birgitta Henriques-Normark*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

12/6 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Ett framsmältande kulturarv i Sápmi.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **24/6 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Almedalen 2025: Öppenhet med förhinder – forskningen och det globala säkerhetsläget.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ **25/6 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Almedalen 2025: Forskning + vård = sant?* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, Svenska Läkaresällskapet och Vetenskapsrådet.

1/9 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Seminarium om banbrytande forskning.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien och Vetenskapsrådet.

■ **3–4/9 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *AI for Science.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien och EDUCATE Centre of Excellence.

9/9 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Social Norms in Development.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, finansierat av Ragnar Söderbergs stiftelse.

■ **10/9 AKADEMIFÖRELÄSNING:** *Nya upptäckter om svamparnas evolution.* Föreläsare: Hanna Johannesson Kungl. Vetenskapsakademien*. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

16/9 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Brain Tumor Plasticity.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, finansierat av Ragnar Söderbergs stiftelse.

25/9 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *ESG family owned business.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, finansierat av Ragnar Söderbergs stiftelse.

■ 29/9 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Security of Sustainable Energy Supplies.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

14/10 POPULÄRVETENSKAPLIGT FÖRELÄSNING: *The Prize in Economic Sciences 2025.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien i samarbete med Nationalekonomiska Föreningen och Stockholms universitet.

20/10 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Måste Sverige lära sig att leva med alltmer intensiva skogsbränder?* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien och Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien.

■ 21/10 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Uran – möjligheter och begränsningar.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, Sveriges geologiska undersökning, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien och Svenska nationalkommittén för strålskyddsforskning.

■ 23/10 **SKOLEVENEMANG:** *Naturliga och antropogena klimatförändringar.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för geologi.

24/10 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Stjärnhimlen och kulturen.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, i samarbete med Sigtunastiftelsen.

■ 4/11 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Strålning i vårt samhälle.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för strålskyddsforskning, Strålsäkerhetsmyndigheten och Svensk förening för radiofysik.

■ 5/11 **POPULÄRVETENSKAPLIGT WEBBINARIUM:** *Hur renoverar vi Sveriges natur?* Arrangör: Svenska nationalkommittén för biologi.

5/11 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Nobelprisen i fysik, kemi och fysiologi eller medicin samt Ekonomipriset 2025.* Arrangör: Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo) och Kungl. Vetenskapsakademien.

■ 11/11 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Folksjukdomen postcovid?* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, Svenska Covidföreningen, Svenska Läkaresällskapet och Vetenskapsrådet.

■ 12/11 **AKADEMIFÖRELÄSNING:** *Xenotransplantation: Samhället vid vägskälet mellan djur och människa.* Föreläsare: Susanne Lundin*, Kungl. Vetenskapsakademien. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

■ 13/11 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Varför lita på vetenskapen? – om fakta och kunskap i undervisningen.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

21/11 VETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *The psychology of disease.* Arrangör: Svenska Nationalkommittén för psykologi.

■ 25/11 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *Plant-based proteins for a healthy and sustainable diet.* Arrangör: Svenska nationalkommittén för nutrition och livsmedelsvetenskap och PAN Sweden.

26/11 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM: *Forskningsbarometern 2025: Hur väl fungerar det svenska forskningssystemet?* Arrangör: Vetenskapsrådet, i samarbete med Kungl. Vetenskapsakademien.

■ 1/12 **POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:** *The anthropocene paradigm shift.* Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien, Future Earth och Stockholm Resilience Centre.

Övre raden: ekonomipristagare; Philippe Aghion, Joel Mokyr, Nobelpristagare i fysik; John M. Martinis, Michel H. Devoret, John Clarke
Nedre raden: ekonomipristagare; Peter Howitt, Nobelpristagare i kemi; Susumu Kitagawa, Richard Robson, Omar M. Yaghi.

FOTO: PATRIK LUNDIN

8/12 POPULÄRVETENSKAPLIGA FÖRELÄSNINGAR:

The Nobel Lectures 2025. Föreläsare:

John Clarke, Nobelpristagare i fysik 2025,
Michel H. Devoret, Nobelpristagare i fysik 2025,
John M. Martinis, Nobelpristagare i fysik 2025,
Richard Robson, Nobelpristagare i kemi 2025,
Susumu Kitagawa, Nobelpristagare i kemi 2025,
Omar M. Yaghi, Nobelpristagare i kemi 2025,
Joel Mokyr, ekonomipristagare 2025,
Philippe Aghion, ekonomipristagare 2025 och
Peter Howitt, ekonomipristagare 2025.
Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

12/12 SKOLEVENEMANG: Skolbesök på *Norra Real* med årets Nobelpristagare i fysik. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

12/12 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:

Skolbesök på *Värmdö gymnasium* med årets Nobelpristagare i kemi. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

12/12 POPULÄRVETENSKAPLIGT SEMINARIUM:

Skolbesök på *Kungstensgymnasiet* med årets ekonomipristagare. Arrangör: Kungl. Vetenskapsakademien.

VETENSKAP OCH SAMHÄLLE

Forskningspolitiska frågor

www.kva.se/forskningspolitik

Vetenskapsakademien har genom sin oberoende ställning och breda kunskapsbas en unik position för analys och rådgivning i frågor kring forskningens villkor och möjligheter i ett bredare samhällsperspektiv. Akademiens kommitté för forskningspolitiska frågor har som uppgift att utgöra informationsnod för Akademiens forskningspolitiska engagemang. I detta ingår att initiera, samordna och bereda Akademiens forskningspolitiska aktiviteter samt vara remissinstans för dessa frågor.

Hälsofrågor

www.kva.se/halsa

Kommittén för hälsofrågor är Akademiens organ för att i ett brett perspektiv arbeta med frågor som berör förebyggande hälsoarbete samt sjukdomars uppkomst och behandling. Kommittén har som uppgift att initiera, samordna och bereda Akademiens aktiviteter inom hälsoområdet och har ett ämnesöverskridande, nationellt och internationellt perspektiv. Kommittén arbetar med frågor som rör samband mellan miljö och hälsa, hur svensk medicinsk forskning kan stärkas och hur forskning bidrar till att utveckla hälso- och sjukvården. Den är också remissinstans samt anordnar seminarier, debatter och symposier inom dessa områden.

Internationella frågor

www.kva.se/internationellt

Akademiens kommitté för internationella frågor utgör informationsnod för Akademiens internationella engagemang; kommittén initierar, samordnar och bereder Akademiens internationella aktiviteter samt utgör remissinstans för ärenden med anknytning till dessa aktiviteter. Akademien är medlem i flera internationella samarbetsorganisationer.

Miljö och energifrågor

www.kva.se/miljo

I kommitténs uppdrag ingår att hålla sig uppdaterad beträffande miljö- och energifrågor nationellt och internationellt. Kommittén vill förmedla den kunskap som finns inom miljö- och energiområdet i dag för att ge samhället evidensbaserade underlag och öka allmänhetens förståelse för dessa viktiga frågor. Vetenskaplig rådgivning, eller *Science for policy*, är därmed ett centralt område för kommitténs verksamhet. Kommittén är också remissinstans samt anordnar seminarier, debatter och symposier inom miljö- och energiområdet.

Mänskliga rättigheter

www.kva.se/manskligarattigheter

Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter består av representanter från Kungl. Vetenskapsakademien, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Svenska Akademien och Sveriges unga akademi. De fyra akademierna tillhör genom denna gemensamma kommitté ett internationellt akademinätverk, The International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies, som har sitt sekretariat vid The National Academies of Sciences, Engineering and Medicine, Washington D.C., USA. Kommitténs uppgift är att följa situationen för forskare världen över som utsätts för skilda former av rättsövergrepp.

Utbildningsfrågor

www.kva.se/utbildning

Kommittén för utbildning är Akademiens organ för handläggning av skolfrågor och frågor rörande högre utbildning. Inom skolområdet arbetar kommittén med att främja en vetenskapsbaserad undervisning i naturvetenskap och matematik samt att locka till lärande. Det sker framförallt genom stöd till NTA-

programmets utveckling (Naturvetenskap och teknik för alla), utdelning av Akademiens lärarpriser samt deltagande i internationella grupper inom All European Academies (ALLEA) och InterAcademy Partnership (IAP).

Kommittén engagerar sig också i utbildningspolitiska frågor, bland annat genom att besvara remisser rörande skola och utbildning samt genom att anordna symposier och konferenser inom området.

Nationalkommittéer

www.kva.se/nationalkommittéer

Akademien är huvudman för 18 svenska nationalkommittéer som representerar Sverige i de internationella vetenskapliga unioner som ingår i International Science Council (ISC). Till nationalkommittéernas uppgifter hör att främja forskning och utbildning inom sitt ämnesområde, verka för samarbete med besläktade vetenskapsgrenar, stärka ämnesrådets ställning i samhället samt fungera som rådgivande organ åt universitet och andra delar av utbildningssystemet.

Remisser

www.kva.se/nyheter

(filtreringskategori Remissvar och inspel)

Som obunden organisation omfattande såväl naturvetenskap, matematik och teknik som samhällsvetenskap och humaniora, är Akademien en välrenommerad remissinstans för i första hand vetenskapsrelaterade frågeställningar.

Utbildningsdepartementet

Kungl. Vetenskapsakademien har yttrat sig om promemorian *En ny lag om forskningsetiska krav på och etikprövning av forskning som avser människor* (Ds 2024:21). Akademien ser positivt på förslagen och betonar deras betydelse för en mer effektiv och balanserad etikprövning.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Kungl. Vetenskapsakademien har yttrat sig om promemorian *Att åter möjliggöra utvinning av uran* (Ds KN2024/02540), och understryker bland annat att granskningen av sökande gruvbolags kompetens på området behöver skärpas.

Utbildningsdepartementet

Kungl. Vetenskapsakademien är kritisk till att betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet* –

en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81) föreslår detaljstyrning som kraftigt avviker från akademiska traditioner när det gäller utbildningars planering och genomförande.

Finansdepartementet

Kungl. Vetenskapsakademien har lämnat ett remissvar på betänkandet *Skatteincitament för forskning och utveckling* (SOU 2025:3). Akademien välkomnar regeringens översyn och ställer sig i stort positivt till utredningens förslag, men ifrågasätter vissa grundantaganden.

Socialdepartementet

Kungl. Vetenskapsakademien har lämnat ett yttrande om Vårdansvarskommitténs betänkande *Ansvar för hälso- och sjukvården* (SOU 2025:62). Akademien välkomnar kommitténs förslag på områden där staten bör ta ett genomgripande ansvar, men pekar på en central brist: att utreda forskningens och innovationens roll ingår i direktiven, men har inte beaktats i utredningen.

Strålsäkerhetsmyndigheten

Kungl. Vetenskapsakademien har lämnat ett yttrande om Svensk Kärnbränslehanterings (SKB) rapport *Fud-program 2025. Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall*.

Akademien anser att Fud-program 2025 är välstrukturerat och detaljerat. Avsnitten om pågående och planerade forsknings- och teknikutvecklingsinsatser ger en god nulägesbeskrivning som leder till logiska och välmotiverade programförslag för framtiden.

Akademien noterar dock att inga alternativa strategier för hanteringen av kärnavfall och använt kärnbränsle utöver slutförvaring behandlas, men att andra alternativ är oförenliga med gällande politiska beslut och ligger utanför SKB:s uppdrag. Ej heller berörs säkerhetsfrågor såsom risker för sabotage och krigsaktiviteter, vilket kan ses som en ny realitet i Sveriges närområde.

INSTITUT OCH PROGRAM

Institut

Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi

www.beijer.kva.se

Beijerinstitutet startade sin verksamhet på Akademien 1977. Institutets forskning bedrivs utifrån insikten att människor och natur är så starkt sammankopplade att de bör betraktas som ett sociekoologiskt system. Institutet bedriver ett tvärvetenskapligt arbete som engagerar allt från ekonomer och ekologer till arkitekter och beteendevetare. Förutom att bedriva forskning är målet att stimulera till samarbeten mellan forskare och forskningsinstitutioner för en djupare förståelse av samspelet mellan ekologiska system och samhällets och ekonomins utveckling. Arbetet innefattar internationella forskningsprogram samt undervisning och spridning av forskningsresultat.

Bergianska stiftelsen

www.bergianska.se

Stiftelsen, som grundades 1791, har i dag som huvuduppgift att finansiera den Bergianska professuren, Professor Bergianus. Den innehåller Hanna Johannesson och genom ett samarbete med Stockholms universitet bedriver hon sin forskning vid ett av universitetets forskningslaboratorier. Stiftelsen förvaltar också Edvard Andersons växthus, som är specialiserat på växter från medelhavsliknande klimat, och ett antal historiska samlingar av föremål, porträtt och herbarier.

Centrum för vetenskapshistoria

www.vetenskapshistoria.se

Centrum för vetenskapshistoria har sedan 1988 till uppgift att aktivera, bedriva och bidra till vetenskapshistorisk forskning, särskilt utifrån Akademiens egna samlingar, samt att föra ut kunskap om Akademiens och vetenskapernas historia. Arkiv och föremål finns i Centrums lokaler i Frescati. Arkiven består främst av Akademiens ämbetsarkiv sedan 1739 med protokoll från Akademimöten och klassammanträden bland mycket annat. Av särskilt intresse kan nämnas Nobelarkiven i fysik och kemi. Därutöver finns en omfattande samling personarkiv. Det finns även samlingar av äldre

1.

vetenskapliga instrument. Här kan Jacob Berzelius världsunika kemihistoriska samlingar framställas samt Emanuel Swedenborgs personarkiv (ett av UNESCO:s världsminnen). Centrum ansvarar även för böcker, konst och äldre möblemang.

Institut Mittag-Leffler

www.mittag-leffler.se

Institut Mittag-Leffler är ett internationellt centrum för matematisk forskning. År 1916 grundade professor Gösta Mittag-Leffler och hans fru Signe en stiftelse under överinseende av Vetenskapsakademien och donerade sin fastighet med ett förstklassigt matematiskt bibliotek till Akademien. Därmed skapades världens första matematiska forskningsinstitut. I sin nuvarande form går institutet tillbaka till 1969 då Lennart Carleson initierade en aktiv internationell forskningsverksamhet som kommit att bli mycket välrenommerad. Institutets uppdrag är att främja matematisk forskning på högsta internationella nivå, särskilt i Sverige och Norden. Den huvudsakliga verksamheten under ett år innefattar två terminslånga forskningsprogram, ett tiotal sommarkonferenser och sommarskolor samt tre omgångar utbildningsdagar med matematik för gymnasielärare, de så kallade Kleindagarna.

2.

3.

Program

Anthropocene Laboratory

www.anthropocenelab.se

Anthropocene Laboratory startade upp sin verksamhet under 2023. Det övergripande syftet är att främja förståelsen av den sammanflätade biosfären och att utnyttja denna kunskap för att identifiera och möjliggöra nya vägar mot en hållbar och rättvis framtid. Genom respektfull dialog och tvärvetenskapligt samarbete utforskar laboratoriet kreativa tillvägagångssätt som integrerar perspektiv från natur- och samhällsvetenskap, humaniora, konst och andra kunskapsområden. Målet är att främja positiv förändring och inspirera en framtid där människans relationer med den levande planeten återupplivas.

Global Economic Dynamics and the Biosphere

www.gedb.se

Global Economic Dynamics and the Biosphere (GEDB) är ett tvärvetenskapligt forskningsprogram inriktat på kopplingar mellan globala miljö- och samhällsförändringar, och mänsklighetens utveckling och välbefinnande. Inom programmet kombineras ekonomi med en rad andra samhälls- och naturvetenskaper. GEDB finansieras av Familjen Erling-Perssons stiftelse och har ett nära samarbete med Beijerinstitutet för ekologisk ekonomi vid Vetenskapsakademien och Stockholm Resilience Centre vid Stockholms universitet.

4.

1. Forskning om global uppvärmning och dess påverkan på Arktis ekosystem lyftes fram i utställningen *What Happens in the Arctic Does Not Stay in the Arctic*, ett samarbete mellan studenter från Beckmans Designhögskola, forskare vid Beijerinstitutet och Svenskt Tenn. Här syns verket *Fågel, fisk och kollapsen däremellan* av Albab Rahman och Mika Hyvönen.

FOTO: FREDRIK ALL

2. Ingvar Lindqvistdagen är en årlig inspirationsdag för lärare, lärarstudenter och andra som är intresserade av pedagogik. En av föreläsarna var Lena Wiklund, lärare i matematik och en av lärarpristagarna 2025.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

3. Crafoord Academy Lectures är en föreläsningsserie specifikt riktad till gymnasieskolor. Årets föreläsning *Geology, our key to a wonderful future on Earth* hölls av Minik Rosing från Københavns Universitet.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

4. Dagen efter offentliggörandet av Ekonomispriset hålls en föreläsning som förklarar årets pris. Här syns Kerstin Enflo, ledamot av kommittén för priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne, förklara 2025 års pris. Föreläsningen anordnas i samarbete med Nationalekonomiska Föreningen och Stockholms universitet.

FOTO: FREDRIK STÅL

VETENSKAPLIGA TIDSKRIFTER

ACTA MATHEMATICA

www.mittag-leffler.se/acta-mathematica

Acta Mathematica grundades av Gösta Mittag-Leffler 1882 och ges sedan dess ut av Institut Mittag-Leffler. Det är en av de mest prestigefyllda matematiktidskrifterna i världen. *Acta Mathematica* innehåller artiklar av högsta kvalitet inom alla matematikområden. Sedan 2017 är alla artiklar fritt tillgängliga online.

AMBIO – A JOURNAL OF ENVIRONMENT AND SOCIETY

www.springer.com/environment/journal/13280

Ambio ges ut i samarbete med Springer Nature. Den publicerar forskningsartiklar och översiktsartiklar inom samtliga miljöforskningsdiscipliner. Genom samarbetet med 22 biträdande redaktörer med breda ämneskunskaper inom miljöforskning säkerställs en hög vetenskaplig kvalitet. Författarna kommer främst från USA, Sverige, Norge, Kina, Tyskland, Australien och Finland. Tidskriften utkommer med ett nytt nummer varje månad.

ARKIV FÖR MATEMATIK

www.mittag-leffler.se/arkiv-for-matematik

Arkiv för Matematik grundades 1903 av Vetenskapsakademien. Den gavs ut som en del av *Arkiv för matematik, astronomi och fysik* fram till 1949. Sedan 1971 publiceras tidskriften av Institut Mittag-Leffler. Sedan 2017 är alla artiklar från 1949 till nutid fritt tillgängliga online.

ZOOLOGICA SCRIPTA

www.wileyonlinelibrary.com/journal/zsc

Zoologica Scripta ges ut gemensamt av de norska och svenska vetenskapsakademierna. *Zoologica Scripta* publicerar artiklar i djursystematik och fylogeni, det vill säga studier av evolutionära samband mellan taxa, samt ursprung och utveckling av den biologiska mångfalden. Artiklarna kan också behandla ekologiska interaktioner och geografiska utbredningar (fylogeografi) om resultaten analyseras i ett vidare fylogenetiskt/systematiskt/evolutionärt sammanhang.

1.

2.

3.

1. Under Almedalsveckan arrangerade Vetenskapsakademien två seminarier. Kommittén för forskningspolitiska frågor anordnade *Öppenhet med förhinder – forskningen och det globala säkerhetsläget* och kommittén för hälsofrågor, tillsammans med Svenska Läkaresällskapet och Vetenskapsrådet, stod för seminariet *Forskning + vård = sant?*.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

2. I april anordnades konferensen *Sweden-Ukraine Conference: Theoretical and Computational Physics* på Vetenskapsakademien. Ett antal ukrainska forskare bjöds in att delta. Konferensen var en fortsättning på en serie av zoommöten mellan svenska och ukrainska forskare.

3. Vetenskapsakademien anordnar varje år ett antal populärvetenskapliga föreläsningar där ledamöter berättar om sin forskning. Under året har bland andra Professor Bergianus Hanna Johannesson berättat om *Nya upptäckter om svamparnas evolution*. Föreläsningarna är öppna för allmänheten och går att se i efterhand på www.kva.se.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

4.

5.

6.

7.

4. Året föreläsning med Sjöberg-pristagaren Miriam Merad *The expanded role of macropages in medicine* hölls på Karolinska Institutet i slutet av mars.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

5. Helt eller delvis falska studier producerade med hjälp av AI riskerar trovärdigheten för forskningen. Det var ett ämne som diskuterades under den workshop om falsk vetenskap som anordnades på Vetenskapsakademien i juni. Med på workshopen var forskare från hela världen.

FOTO: PATRIK LUNDIN

6. Akademien ordnar ett årligt Akademisymposium kring ett övergripande tema som hålls i anslutning till högtidsdagen. Under 2025 var ämnet lärosätenas byråkratisering och föreläsare från både svenska och utländska universitet var på plats.

FOTO: VETENSKAPSAKADEMIEN

7. I maj anordnade Beijerinstitutet i samarbete med *Inequality and the Biosphere*-projektet och Stockholm Resilience Centre seminariet *Inequality and the Biosphere*. Seminariet handlade om hur ojämlikhet och biosfären hänger samman och inbjudna talare presenterade den senaste forskningen från olika perspektiv.

FOTO: ADOBE STOCK

8. Under dialogseminariet *Varför lita på vetenskapen? – om fakta och kunskap i undervisningen* diskuterades bland annat hur man på bästa sätt motverkar faktaresistens och kunskapsrelativism. Deltog gjorde Åsa Wikforss, ledamot och professor i teoretisk filosofi, Ulf Danielsson, ledamot och professor i teoretisk fysik, Maria Nilsson, statssekreterare på Utbildningsdepartementet och Lena Nordlund, vetenskapsjournalist på Sveriges Radio. I samband med seminariet släpptes även *Vetenskapen säger – om vetenskap*.

FOTO: FREDRIK STÅL

8.

BIBLIOTEK

EKONOMISK INFORMATION

FOTO:
MARKUS MARCETIC

Större finansiärer av Vetenskapsakademiens verksamhet 2025

Crafoordska stiftelsen

Erling Perssons Stiftelse

Formas

Kjell och Märta Beijers stiftelse

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse

Naturvårdsverket

Nobelstiftelsen

Ragnar Söderbergs stiftelse

Riksbankens Jubileumsfond

Stiftelsen Marcus och Amalia Wallenbergs Minnesfond

Torsten Söderbergs Stiftelse

Utrikesdepartementet

Vetenskapsrådet

Wenner-Gren Stiftelserna

Årsredovisning 2025

KUNGL. VETENSKAPSAKADEMIEN, ORG. NR 262000-1129

Styrelsen för Kungl. Vetenskapsakademien avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2025.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Vetenskapsakademiens gällande Grundregler fastställdes av Regeringen den 14 november 2019. Vetenskapsakademiens uppgift är enligt §1 i Grundreglerna att:

- * sprida kunskap om rön och problem inom aktuell forskning,
- * delta i samhällsdebatten på vetenskaplig grund,
- * verka för att utbildning och forskning ges goda villkor,
- * dela ut priser, belöningar, forskningsbidrag och stipendier samt
- * driva vetenskapliga institut och projekt av betydelse för vetenskapen.

Enligt den senaste fastställda strategin för Akademiens arbete är Akademiens prioriterade områden följande:

- * att föra vetenskapens talan i samhället och påverka forskningspolitiken ("policy for science")
- * att förmedla vetenskapligt underlag för samhällsdebatt och beslutsfattande ("science for policy")
- * att belöna framstående forskningsinsatser
- * att vara en mötesplats för vetenskap, både över och inom ämnesgränser
- * att säkra återväxten av unga forskare
- * att stimulera intresset för matematik och naturvetenskap i skolan
- * att förmedla vetenskap till allmänheten
- * att förmedla internationella vetenskapliga kontakter
- * att vårda det vetenskapliga kulturarvet

Syftet med strategin är att vidareutveckla Vetenskapsakademien som en oberoende organisation med en unik vetenskaplig expertpanel, och som en oumbärlig röst i utvecklingen av svensk forskning, samhällsdebatt och beslutsfattande.

Organisationen har sitt säte i Stockholm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

- **Avslut av ombyggnationen av Vinkelvillan**
Under 2025 slutfördes det omfattande renoverings- och ombyggnationsprojektet av Vinkelvillan. Projektet har finansierats av externa bidrag och avslutades

vid halvårsskiftet. Projektets genomförande har haft betydande påverkan på både bidragsintäkter och verksamhetskostnader under perioden, vilket förklarar stora skillnader mellan 2024 och 2025.

- **Överföring av växthusverksamhet till ny huvudman**
Verksamheten i Edvard Anderssons växthus drivs från 2025 av Stockholms universitet och café- och butikverksamhet har skalats av. Detta har medfört minskad nettoomsättning då verksamheten inte längre genererar lika mycket intäkter, samtidigt har den operativa komplexiteten minskat.
- **Kapitalförvaltning och finansiellt resultat**
Kapitalförvaltningen har under 2025 präglats av taktiska förändringar mot bakgrund av ett försvagat globalt säkerhetsläge. Innehav med hög exponering mot USA har avyttrats och återinvesterats i europeiska tillgångar. Avyttringarna gav upphov till betydande realisationsvinster och bidrog till det starka finansiella resultatet. Placeringarna följer fortsatt Akademiens långsiktiga mål om 3 % real avkastning.
- **Försäljning av Acta Zoologica**
Vid årsskiftet 2024/2025 avyttrade Akademien tidskriften Acta Zoologica. Försäljningsintäkten om 2 048 tkr realiserades i början på 2025 och redovisas under posten Nettoomsättning. Avyttringen innebär att Akademien lämnar produktionen av tidskriften, men den vetenskapliga publiceringsverksamheten fortsätter i övriga format och kanaler.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Den 1 januari 2026 tillträdde en ny ständig sekreterare för Kungl. Vetenskapsakademien. Detta är en viktig organisatorisk förändring men påverkar inte Akademiens ekonomiska ställning.

I övrigt har inga händelser efter balansdagen inträffat som väsentligt påverkar Akademiens resultat eller ställning.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Akademiens framtida resultat är fortsatt beroende av stabil bidragsfinansiering, projektflöden och kapitalmarknadens utveckling. Slutförandet av Vinkelvillans ombyggnation

innebär en minskad projektkostnadsbelastning, medan övergången av växthusverksamheten innebär minskade intäkter men lägre operativ risk.

Väsentliga risker utgörs främst av:

- volatilitet på de finansiella marknaderna,
- förändringar i prioriteringar och tilldelningar från bidragsgivare,
- kostnadsökningar i personal- och fastighetsrelaterade tjänster.

Akademien hanterar dessa risker genom kontinuerlig uppföljning i akademistyrelsen, internkontroll samt placeringskommitténs risköversyn kopplad till kapitalförvaltningen.

Användande av finansiella instrument

Akademistyrelsen har en särskild placeringskommitté till vilken vissa uppgifter delegeras. Placeringskommittén har att lämna rekommendationer till akademistyrelsen respektive självständigt besluta enligt en fördelning av ansvar och arbetsuppgifter för akademistyrelsen respektive placeringskommittén som framgår av riktlinjer som årligen fastställs av akademistyrelsen. Ambitionen för kapitalförvaltningen är att uppnå en långsiktig, mätbar realavkastning som säkrar kapitalet, med ett mål av 3 % realavkastning, mätt som rullande genomsnitt på fem år. Måluppfyllelsen blir styrande för Akademiens verksamhet och dess utveckling. Ett absolutmål kan emellertid leda kapitalförvaltningen och placeringskommittén att ta höga risker i en strävan att nå mål. Därför bör placeringsverksamheten utvärderas även utifrån den riskjusterade avkastningen, det vill säga den avkastning som uppnås i förhållande till risk, uttryckt som standardavvikelsen i portföljen.

Placeringskommittén väljer portföljens sammansättning och följer upp portföljens avkastning med hänsyn till enskilda risker och den totala risknivån. Placeringskommittén

tar kalkylerbara risker som främjar uppfyllelsen av avkastningsmålet och inte riskerar att orsaka för stora rörelser i portföljens utveckling. Portföljen ska vara diversifierad mellan tillgångsslag, och aktieportföljen ska inte innehålla väsentliga risker i enskilda bolag. Även ränteportföljen ska vara diversifierad mellan löptider, enskilda kreditrisker, och räntemarknader. Risken i portföljen och delportföljen ska mätas med stöd av volatilitetsmått.

Kapitalet kan placeras i likvida, finansiella tillgångar. Allokeringen mellan dessa är ett strategiskt beslut för placeringskommittén inom ramen av akademistyrelsen fastställda gränser. Nuvarandefastställd ram, som gäller fr.o.m. 2024-02-08, är aktier 60 % +/- 20 %, för räntebärande medel 15 % +15/-10 % samt mindre likvida investeringar (kreditvärdepapper, private equity, venture fonder, fastigheter, hedgefonder) 25 % +15/-20 %. Rebalansering till ramen bör påbörjas när aktieandelen når 50 % eller 70 % om inte särskilda skäl föreligger enligt placeringskommittén.

Andra icke-finansiella upplysningar

Vetenskapsakademien följer ett kollektivavtal som upprättats mellan Vetenskapsakademien och Fackförbundet ST och Akademikerförbunden. Avtalet styr de allmänna anställningsvillkoren och omfattar samtliga anställda med följande undantag:

- anställda i verksamhetsledande befattning (enligt avtalets supplement)
- anställda vars anställning är att betrakta som bisyssla, utom vad gäller sjuklön under arbetsgivarperioden enligt avtalets paragraf därom.

Vetenskapsakademien har en skyddskommitté och genomför skyddsronder enligt fastställd plan. Lönekartläggning genomförs årligen fr.o.m. 2016. Lönekartläggningen är också en del i arbetet med att upprätta en jämställdhetsplan för Vetenskapsakademien.

Flerårsöversikt (tkr)	2025	2024	2023	2022
Verksamhetens resultat	-8 921	-20 437	-5 440	22 072
Årets resultat	37 947	5 455	-20 008	44 805
Eget kapital	654 262	616 315	610 860	630 868
Förändring av eget kapital (%)	6,16	0,89	-3,17	7,65
Avkastning från långsiktiga värdepappersinnehav (%)	3,98	12,26	10,73	-7,27
Jämförelseindex	6,49	10,47	12,87	-11,99

Förändring eget kapital (tkr)	Donations- kapital	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	208 874	401 986	5 455	616 315
Omföring av föregående års resultat:				
Kapitalisering		5 455	-5 455	0
Årets resultat			37 947	37 947
Belopp vid årets utgång	208 874	407 441	37 947	654 262

Akademiens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
Verksamhetsintäkter			
Statsbidrag		19 650	19 650
Bidrag	2	112 024	124 162
Nettoomsättning	3	7 942	10 669
Övriga intäkter	4	27 730	31 629
		167 346	186 110
Verksamhetskostnader			
Förvaltningskostnader	5	-259	-225
Övriga externa kostnader	6	-84 405	-107 391
Personalkostnader	7	-81 040	-87 917
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-10 563	-11 013
		-176 267	-206 546
Verksamhetsresultat		-8 921	-20 436
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	8	47 481	25 896
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	386	563
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-999	-568
		46 868	25 891
Resultat efter finansiella poster		37 947	5 455
Årets resultat		37 947	5 455

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2025-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	11	120 447	117 993
Inventarier, verktyg och installationer	12	2 450	6 372
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	13	526	720
		123 423	125 085
Finansiella anläggningstillgångar	14		
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	583 517	555 365
		583 517	555 365
Summa anläggningstillgångar		706 940	680 450
Omsättningstillgångar			
Varulager med mera			
Färdiga varor och handelsvaror		1 255	1 498
		1 255	1 498
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		357	1 760
Övriga fordringar		16 882	12 210
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		15 794	14 360
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	3 451	2 070
		36 484	30 400
Kassa och bank			
Kassa och bank		25 063	27 304
Summa omsättningstillgångar		62 802	59 202
SUMMA TILLGÅNGAR		769 742	739 652
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Donationskapital		208 874	208 874
		208 874	208 874
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		407 441	401 986
Årets resultat		37 947	5 455
		445 388	407 441
Summa eget kapital		654 262	616 315
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		9 645	11 389
Övriga skulder		3 406	3 103
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	17	96 713	105 733
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	5 716	3 112
Summa kortfristiga skulder		115 480	123 337
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		769 742	739 652

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2025-12-31	2024-12-31
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat	19	37 947	5 455
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	20	-30 084	-6 099
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		7 863	-644
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager och pågående arbete		243	-239
Förändring av kundfordringar		1 404	1 374
Förändring av kortfristiga fordringar		-7 487	8 758
Förändring av leverantörsskulder		-1 786	-45
Förändring av kortfristiga skulder		-6 119	-4 938
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-5 882	4 266
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-9 095	-2 711
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		240	0
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		-97 549	-48 498
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		111 011	43 836
Kassaflöde från investeringsverksamheten		4 607	-7 373
Årets kassaflöde		-1 275	-3 107
Likvida medel vid årets början		27 304	30 743
Kursdifferens i likvida medel		-966	-331
Likvida medel vid årets slut		25 063	27 304

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges

NOT 1 – Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

För säkring av tillgång eller skuld mot valutakursrisk används valutaterminer. Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Vetenskapsakademien tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållit bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Vetenskapsakademien uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Vetenskapsakademien har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållit bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Vetenskapsakademien fått eller kommer att få.

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den så kallade effektivräntemetoden. Royalty periodiseras i enlighet med den aktuella överenskommelsens ekonomiska innebörd. Utdelning redovisas som intäkt när företagets rätt till betalning är säkerställd.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	40 år
Installationer	20 år
Byggnadsinventarier	10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–5 år

Komponentindelning

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

>>

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut-principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Ersättningar till anställda*Ersättningar till anställda efter avslutad anställning*

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda. Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och Vetenskapsakademien har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Vid förmånsbestämda planer har Vetenskapsakademien en förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Vetenskapsakademien bär i allt väsentligt delsrisker att ersättningarna kommer att bli högre än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk).

Not 2 Bidrag	2025	2024
Bidrag som redovisats som intäkt		
Bidrag från privat sektor:		
Stiftelser	-103 834	115 565
	-103 834	115 565
Offentliga bidrag:		
Statliga forskningsråd (Vetenskapsrådet, FORMAS, etc.)	-8 190	-8 597
	-8 190	-8 597

Bidragen avser finansiering av Vetenskapsakademiens projekt och variationer mellan åren är normalt. Bidragen redovisas i den takt som de förbrukas. Förbrukade men ej utbetalda bidrag redovisas som tillgång medan erhållna men ej utnyttjade bidrag redovisas som skuld i balansräkningen, se vidare not 16.

Not 3 Nettoomsättningens fördelning	2025	2024
Nettoomsättningen per rörelsegrän		
Tidskrifter	-4 389	-2 741
Edvard Andersons växthus	-2 642	-4 966
Edvard Andersons växthus, hyresintäkter redovisas under räkenskapsåret 2025 i posten Övriga intäkter	0	-2 455
Beijerinstitutet, ersättning för nedlagt arbete	-384	-384
Övrig nettoomsättning	-527	-123
	-7 942	-10 669

Not 4 Övriga intäkter	2025	2024
Övriga intäkter per rörelsegren		
Ersättning från anknutna stiftelser	-11 540	-8 073
Hysesintäkter	-7 832	-5 450
Ersättning indirekta kostnader Beijer institutet	-1 655	-2 066
Ersättning indirekta kostnader GEDB (Erling-Perssonprogrammet)	-2 165	-1 953
Ersättning Nobelaffischer Volvo (2024+2025)	-2 800	0
Övriga mindre poster	-1 738	-1 611
	-27 730	-19 153
Övriga intäkter 2024 som klassificeras från och med 2025 som bidrag		
Ersättning från Sjöbergpriset	0	-368
Ersättning från Crafoordska stiftelsen i Lund för indirekta kostnader	0	-1 005
Ersättning från KAW	0	-3 402
Ersättning Ingvar Lindqvistprisen indirekta kostnader	0	-696
Ersättning Antropochen Laboratory indirekta kostnader	0	-1 295
OH från externa bidrag	0	-3 546
Ersättning från Nobelstiftelsen för indirekta kostnader	0	-2 164
	0	-12 476
Not 5 Övriga externa kostnader	2025	2024
IT-kostnader	5 941	5 281
Resor och konferenser	21 784	22 420
Konsultarvoden	7 166	11 076
Fastighetskostnader	23 073	42 196
Akademiforskartjänster/professurer	9 951	9 743
Övrigt, flertal mindre poster	16 490	16 675
	84 405	107 391
Not 6 Arvode till revisorer		
Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.		
	2025	2024
KPMG AB		
Revisionsuppdrag	0	225
	0	225
Azets Revision & Rådgivning AB		
Revisionsuppdrag	259	0
	259	0

Not 7 Anställda och personalkostnader

	2025	2024
Medelantalet anställda		
Kvinnor	54	55
Män	32	33
	86	88
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och ständig sekreterare	2 119	2 057
Övriga anställda	53 595	54 501
	55 714	56 558
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och ständig sekreterare	724	689
Pensionskostnader för övriga anställda*	6 301	12 896
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	16 833	16 635
	23 858	30 220
Övriga personalkostnader	1 468	1 139
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	81 040	87 917

*Pensionskostnaderna under 2024 påverkades av ett högt konsumentprisindex (KPI) vilket medförde ökade värdesäkringspremier avseende den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen, med en resultatpåverkan om cirka 6 mkr. Värdesäkringen beräknas med utgångspunkt i juni-KPI för året närmast före bokslutsåret. Då KPI därefter har normaliserats har värdesäkringen för 2025 kunnat finansieras genom avkastningen på tillgångar avsatta för att trygga pensionskulden hos SPP.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	33 %	33 %
Andel män i styrelsen	67 %	67 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %

Avgångsvederlag

Vetenskapsakademiens ständige sekreterare har ett tidsbegränsat anställningsavtal där alla förmåner upphör i samband med utgången av detsamma. Avtalet stipulerar en ömsesidig uppsägningstid om sex månader.

Not 8 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2025	2024
Erhållna utdelningar*	-994	1 657
Räntor	5 394	5 716
Fondrabatter	1 959	1 530
Resultat vid avyttringar	41 613	17 443
Övrigt	-491	-450
	47 481	25 896

*Erhållna utdelningar negativt då det innehåller rättelser om 1 292 tkr som avser tidigare år.

Fondrabatter redovisas enligt skattemässiga principer. Fondrabatten erhålls i form av andelar i respektive fond och redovisas som intäkt och ökat anskaffningsvärde.

Not 9 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2025	2024
Övriga ränteintäkter	386	563
	386	563

Not 10 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2025	2024
Övriga räntekostnader	-41	-237
Kursdifferenser	-958	-331
	-999	-568

Not 11 Byggnader och mark	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	178 866	184 026
Inköp	8 768	2 297
Försäljningar/utrangeringar	-214	-7 457
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	187 420	178 866
Ingående avskrivningar	-60 873	-61 901
Försäljningar/utrangeringar	214	7 457
Årets avskrivningar	-6 314	-6 429
Utgående ackumulerade avskrivningar	-66 973	-60 873
Utgående redovisat värde	120 447	117 993
Bokfört värde byggnader	114 406	111 952
Bokfört värde mark	6 041	6 041
	120 447	117 993
Not 12 Inventarier, verktyg och installationer	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	39 296	39 012
Inköp	327	352
Försäljningar/utrangeringar	-26	-68
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	39 597	39 296
Ingående avskrivningar	-32 924	-28 408
Försäljningar/utrangeringar	26	68
Årets avskrivningar	-4 249	-4 584
Utgående ackumulerade avskrivningar	-37 147	-32 924
Utgående redovisat värde	2 450	6 372
Not 13 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	720	658
Inköp	432	62
Avslutade och aktiverade nyanläggningar	-626	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	526	720
Utgående redovisat värde	526	720
Not 14 Eventualförpliktelser		

Utöver vad som framgår av balansräkningen under posten finansiella anläggningstillgångar har Vetenskapsakademien ett åtagande om framtida investeringar i befintliga kapitalplaceringar uppgående till 14,4 mkr inom fem år.

Not 15 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2025-12-31	2024-12-31
Ingående anskaffningsvärden	555 365	533 259
Inköp	97 549	48 498
Försäljningar	-69 398	-26 392
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	583 516	555 365
Utgående redovisat värde	583 516	555 365

Värderingen av finansiella anläggningstillgångar sker kollektivt enligt portföljmetoden och värderingen sker till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Marknadsvärdet för de finansiella anläggningstillgångarna uppgår till 917 514 tkr (f.å. 885 772 tkr).

Not 16 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2025-12-31	2024-12-31
Fondrabatter Q4	313	313
Förutbetalda underhållsavtal	1 217	714
Förutbetalda försäkringspremier	433	415
Förutbetalda pensionspremier	515	465
Upplupna intäkter	851	0
Övriga förutbetalda kostnader	122	163
	3 451	2 070

Not 17 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag

Vetenskapsakademien driver ett antal projekt och posten avser skuld till projektfinansiärer för ännu ej nyttjade bidrag. Projektverksamheten är en väsentlig del av akademiens verksamhet och det finns även en post på tillgångssidan i balansräkningen, fordringar förbrukade ej utbetalda bidrag som avser projektverksamheten, se vidare not 2.

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2025-12-31	2024-12-31
Upplupen semesterskuld	1 880	1 392
Upplupen övertidsskuld	0	177
Upplupna elkostnader	283	387
Hyror Frescati	12	890
Tage Erlanders pris, seminariedel	225	225
Ej utbetalda anslag	2 000	0
Övriga poster	1 316	42
	5 716	3 113

Not 19 Räntor och utdelningar	2025-12-31	2024-12-31
Erhållen ränta	-5 394	-5 716
Erhållen utdelning	994	-1 657
Erhållen fondrabatt	-1 959	-1 530
	-6 359	-8 903

Not 20 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	2025-12-31	2024-12-31
Avskrivningar	10 563	11 013
Kursförluster	966	331
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-41 613	-17 443
	-30 084	-6 099

Årsredovisningen beslutades den 23 april 2026.

Sven Lidin
Preses

Ellen Moons
Ständig sekreterare

Anna Wedell
Förste vice preses

Per Strömberg
Andra vice preses

Ylva Engström
Tredje vice preses

Kurt Johansson

Göran Östlin

Claes Fahlander

Johan Elf

Vivi Vajda

Stefan Jansson

Thoas Fioretos

Danica Kragic Jensfelt

Christofer Edling

Folke Tersman

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28 april 2026

Magnus Prööm
Auktoriserad revisor
Utsedd av Vetenskapsakademien

Maria Olofsson
Förtroendevald revisor
Utsedd av regeringen

Lena Claesson-Welsh
Förtroendevald revisor
Utsedd av Vetenskapsakademien

Kerstin Lidén
Förtroendevald revisor
Utsedd av Vetenskapsakademien

Revisionsberättelse

Till Kungl. Vetenskapsakademien, org. nr 262000-1129

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kungl. Vetenskapsakademien för år 2025.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av akademiens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Revisornas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till akademien enligt god revisorsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av akademiens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upp-lyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera akademien, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av akademiens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om akademiens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en akademi inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionsd i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av akademiens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Kungl. Vetenskapsakademien år 2025. Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med akademiens stadgar eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till akademien enligt god revisorsd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt akademiens stadgar.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot akademien eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med akademiens stadgar eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot akademien.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för akademiens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Magnus Prööm
Auktoriserad revisor
Azets Revision & Rådgivning AB
Utsedd av KVA

Maria Olofsson
Förtroendevald revisor
Utsedd av regeringen

Lena Claesson-Welsh
Förtroendevald revisor
Utsedd av KVA

Kerstin Lidén
Förtroendevald revisor
Utsedd av KVA

**Kungl.
Vetenskapsakademien**
Box 50005
(Lilla Frescativägen 4 A),
SE-104 05 Stockholm,
Sweden
Tel +46 8 673 95 00

www.kva.se

Kungl. Vetenskapsakademien, stiftad år 1739, är en oberoende organisation som har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Akademien tar särskilt ansvar för naturvetenskap och matematik, men strävar efter att öka utbytet mellan olika discipliner.

The Royal Swedish Academy of Sciences, founded in 1739, is an independent organisation whose overall objective is to promote the sciences and strengthen their influence in society. The Academy takes special responsibility for the natural sciences and mathematics, but endeavours to promote the exchange of ideas between various disciplines.